

KONCEPCJA BADANIA

*Zbadanie wybranych projektów zrealizowanych
w ramach Polskiej Współpracy Rozwojowej
udzielanej za pośrednictwem MSZ RP w latach 2010-2012*

Zamawiający:

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Wykonawca:

EGO – Evaluation for Government Organizations s.c.

Autorzy raportu:

dr Karol Olejniczak, Bartosz Ledzion, Stanisław Bienias

Warszawa, 24 lipca 2013 r.

SPIS TREŚCI

1	Zarys całościowej koncepcji badania	3
1.1	Cel badania.....	3
1.2	Założenia badawcze	3
1.3	Przedmiot badania	5
1.4	Kroki badawcze i pytania.....	6
1.5	Zarys metodyki	8
1.6	Podsumowanie - badanie jako podróż..... Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.	
2	Szczegółowe podejście do badania projektów edukacji globalnej	11
2.1	Mapa logiki projektów	11
2.2	Kroki badawcze i pytania.....	12
2.3	Metodyka	16
3	Szczegółowe podejście do badania projektów dobrego rządzenia.....	21
3.1	Mapa logiki projektów	21
3.2	Kroki badawcze i pytania.....	22
3.3	Metodyka	26
4	Scenariusze wywiadów	28
4.1	Edukacja Globalna	28
4.1.1	Scenariusz wywiadu z koordynatorami projektów/partnerami.....	28
4.1.2	Scenariusz wywiadu z uczestnikami projektów (nauczyciele, studenci, kadra uczelni)	32
4.1.3	Scenariusz wywiadu z uczestnikami projektów (trenerzy, animatorzy)	35
4.1.4	Scenariusz wywiadu z ekspertami ds. Edukacji Globalnej.....	38
4.2	Rozwój regionalny i dobre rządzenie.....	41
4.2.1	Scenariusz wywiadu z koordynatorami projektów / partnerami po stronie ukraińskiej.....	41
4.2.2	Scenariusz wywiadu z uczestnikami projektów po stronie ukraińskiej:	47
4.2.3	Scenariusz wywiadu z osobą prowadzącą szkolenie/warsztat lub odpowiedzialną za organizację wizyty studyjnej/ konferencji dla uczestników na Ukrainie.....	51

1 ZARYS CAŁOŚCIOWEJ KONCEPCJI BADANIA

1.1 CEL BADANIA

Zgodnie z zapisami Warunków Zamówienia celami badania są: „określenie roli jaką wybrane działania spełniły w poszerzaniu potencjału gospodarczego i społecznego krajów partnerskich” oraz „zdefiniowanie czynników wpływających na realizację polskich projektów”. Innymi słowy mamy poznać rzeczywiste efekty projektów - pozytywne zmiany do których doprowadziły oraz zidentyfikować czynniki, które wpłynęły na efekt końcowy.

Badanie ma posłużyć „sformułowaniu wniosków i rekomendacji dla procesu programowania rocznego jak i wieloletniego polskiej pomocy”.¹

1.2 ZAŁOŻENIA BADAWCZE

Po przeanalizowaniu przedmiotu badania (informacje o wszystkich projektach, które będą badane), zapoznaniu się z dokumentami kontekstowymi oraz po wstępnej rozmowie z instytucją zlecającą badanie, przyjęliśmy dwa założenia.

Po pierwsze uznaliśmy, że mamy do czynienia z dwoma różnymi typami interwencji, które wymagają dwóch oddzielnych podejść badawczych. Taki podział ma swoje głębokie uzasadnienie w odmienności tych projektów. Celem pierwszej grupy projektów jest edukacja rozwojowa (globalna) adresowana do polskich nauczycieli i uczniów. Celem drugiej grupy jest wzmocnienie praktyk dobrego rządzenia na Ukrainie. Tak więc dwie grupy projektów w założeniu mają różne cele, są adresowane do różnych odbiorców i są wdrażane w odmiennym kontekście.

Po drugie jako narzędzie porządkowania badanej rzeczywistości przyjęliśmy podejście Ewaluacji Wspieranej Teorią (ang. *Theory-Driven Evaluation*). Oznacza to, że każdy z dwóch typów interwencji to eksperyment, który ma uruchomić wśród odbiorców projektów i w ich otoczeniu mechanizmy prowadzące do pozytywnej zmiany. Czyli projekty są narzędziami zmiany. Takie założenie jest zgodne z najnowszą literaturą i praktyką badań ewaluacyjnych .

¹ Rekomendacje i zalecenia zostaną przedstawione całościowo w szablonie, w którym zaprezentujemy a) zalecane działania, 2.)problemy na, które odpowiadają, 3) adresatów zaleceń, 4.) perspektywę czasową.

Nasza koncepcja została oparta na teorii badawczej „Ewaluacji Wspartej Teorią”, która znajduje oparcie na następujących publikacjach naukowych:

- Chen, H.T. (2005) "Program theory"; w: Mathison, S. (red.) Encyclopedia of Evaluation, s.340-342. Thousand Oaks, Calif. ; London: SAGE Publications.
- Donaldson, S.I. (2007) Program Theory-Driven Evaluation Science: Strategies and Applications. New York: Lawrence Erlbaum.
- Leeuw, F.L. (2003) Reconstructing Program Theories: Methods Available and Problems to be Solved. American Journal of Evaluation, 24(1), 5-20.
- Górniak, J. (2007) "Ewaluacja w cyklu polityk publicznych"; w: Mazur, S. (red.) Ewaluacja Funduszy Strukturalnych - perspektywa regionalna, s.11-28. Kraków: Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.
- Pawson, R. (2002) Evidence-based Policy: In Search of a Method. Evaluation, 8(2), 157-181.
- Pawson, R. (2009) "Introduction to Realist Evaluation and Realist Synthesis", Akademia Ewaluacji Programów Rozwoju Społeczno-Gospodarczego, EUROREG - Uniwersytet Warszawski, Warszawa, 7 February 2009.
- Petrosino, A., Rogers, P., Huebner, T. & Hacsı, T. (2000) Program Theory in Evaluation: Challenges and Opportunities. New Directions for Evaluation, 87(Fall).

Mechanizm zmiany

Centralnym pojęciem dla naszego badania jest „mechanizm zmiany” (tzw. *change mechanism*). Oznacza on reakcję odbiorców projektu, która prowadzi do trwałej zmiany społeczno-ekonomicznej.

Rolą badaczy jest (1) zidentyfikowanie i opisanie tego mechanizmu (2) ustalenie jaki zestaw czynników i procesów go uruchomił. Chodzi zarówno o procesy, które przebiegały w samym projekcie jak i w jego otoczeniu.

Opracowanie: K.Olejniczak

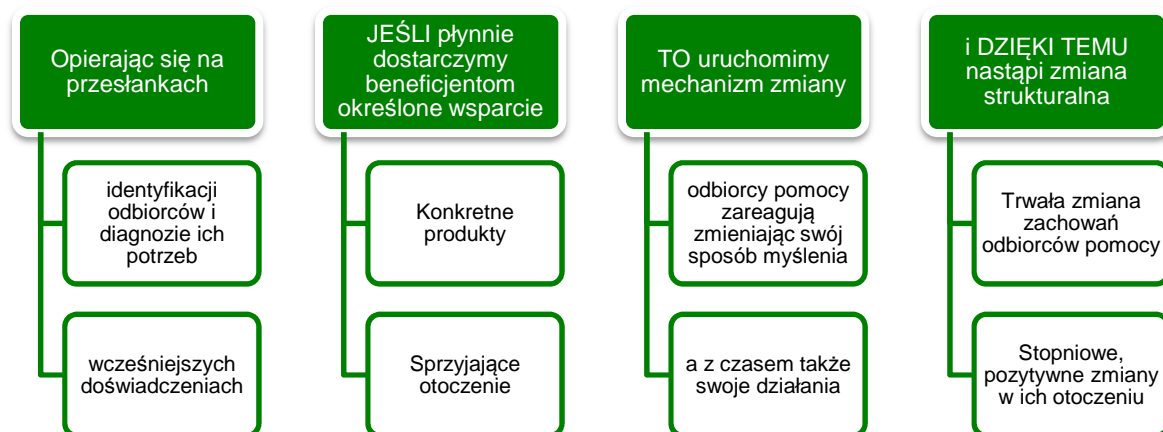
W naszym studium do zbadania będziemy mieli dwa mechanizmy zmiany. Jeden dotyczyć będzie projektów mających rozwinąć świadomość globalną, drugi projektów mających budować praktyki dobrego rządzenia na Ukrainie.

1.3 PRZEDMIOT BADANIA

Przedmiotem naszego badania są dwa typy interwencji: pierwszy, dotyczący projektów edukacji globalnej oraz drugi, dotyczący projektów wspierania dobrego rządzenia na Ukrainie.

Te dwa typy interwencji będziemy się starali przedstawić w formie graficznej - dwóch schematów przyczynowo-skutkowych. Schematy nazwaliśmy „mapami logiki projektów”. Będą one naszym przewodnikiem po projektach. Ogólna logika tych schematów jest podobna (przedstawiliśmy ją na rycinie 1).

Rycina 1. „Mapa” logiki projektów

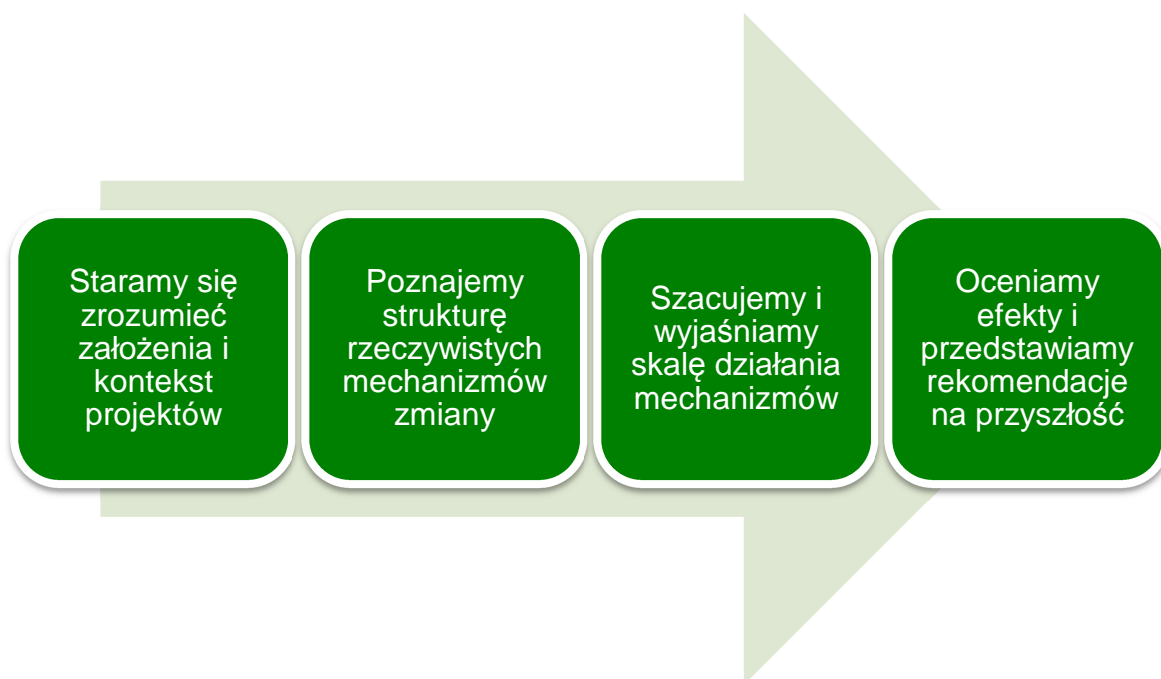
Opracowanie: K.Olejniczak

Mapy dla każdego typów projektów będą ułożone według powyższej logiki ale będą się oczywiście różnić szczegółami (np. rodzajami prowadzonych działań, rodzajem zmiany jakiej oczekujemy od uczestników etc.). Z każdym krokiem badawczym będziemy je pogłębiać i uzupełniać. Wersje map dostosowane do każdej z dwóch grup projektów prezentujemy w dwóch dalszej części tego raportu.

1.4 KROKI BADAWCZE I PYTANIA

Ten element naszej koncepcji to kolejne etapy poznawania tematu. Ich sekwencja odpowiada strukturze raportu końcowego badania. Ogólną sekwencję przedstawia rycina.

Rycina 2. Sekwencja kroków badawczych

Opracowanie: K.Olejniczak

Krok 1: w tym kroku zbadamy przesłanki twórców programu „Współpracy Rozwojowej”, jakimi się kierowali tworząc program. Opiszemy oczekiwania związane z projektami (co pozytywnego miały przynieść) oraz założenia dotyczące czynników, które ich zdaniem są ważne by zmiana się dokonała.

Krok 2: w tym miejscu odpowiemy na pytania o reakcję odbiorców i rzeczywiste efekty projektów. Zidentyfikujemy czynniki i procesy, które do tych efektów doprowadziły, lub które ograniczały mechanizm zmiany.

Krok 3: w tym kroku oszacujemy całość efektów jak i częstotliwość występowania poszczególnych czynników i procesów zidentyfikowanych w poprzednim etapie.

Krok 4: tutaj dokonamy całościowej oceny efektów. Sformułujemy także rekomendacje pod kątem kolejnych edycji programu.

Tak jak w przypadku „mapy logiki projektu”, tak i tutaj logika jest analogiczna dla obydwu typów projektów. **Lista pytań badawczych przyporządkowanych do bloków znajduje się w załączniku 1.**

1.5 ZARYS METODYKI

Metodyka oznacza zakres, źródła, kolejność oraz sposoby zbierania danych a następnie ich analizy i interpretacji. Do realizacji niniejszego badania przyjmimy **podejście oddolnie**, to znaczy, że dane wtórne, jak i pierwotne będą gromadzone, analizowane i oceniane na poziomie projektów w ramach studiów przypadku (case study). Na etapie końcowym, wnioski z badań na poziomie projektów zostaną zagregowane i przedstawione w raporcie końcowym. Dodatkowo wykonawca uzupełni te dane o:

- **wyniki dwóch badań CAWI na uczestnikach projektów(różnych kategorii respondentów),**
- **informacje z wywiadów/ oraz paneli eksperckich z ekspertami za zakresu rozwoju, dobrego rządzenia oraz edukacji rozwojowej.**

W zakresie **edukacji globalnej (EG)** głównymi technikami i narzędziami, które planujemy wykorzystać w badaniu są:

- przegląd wniosków, sprawozdań z załącznikami, stron www., produktów powstałych w wyniku realizacji projektów,
- analiza dokumentacji dot. programów współpracy rozwojowej z lat 2010-2012, dokumentacji konkursowej oraz Wieloletniego Programu Współpracy 2012-2015,
- ankiet ewaluacyjnych (przeprowadzonych w ramach niektórych projektów),
- wywiady ze specjalistami z zakresu Edukacji Globalnej (2-3 wywiady),
- wywiady indywidualne z przedstawicielami Instytucji wnioskodawców (scenariusz zał. 1)
- wywiady indywidualne z koordynatorami projektów po stronie wnioskodawców / partnerów (scenariusz zał. 2)
- wywiady telefoniczne z trenerami, animatorami, autorami publikacji (scenariusz zał. 3)
- wywiady telefoniczne z uczestnikami projektów (scenariusz zał. 4)

- badanie ilościowe CAWI z uczestnikami projektów, jednak uprzednio badanie ilościowe będzie poprzedzone zabranie materiału jakościowego celem lepszego dopasowania ankiety do odbiorców,
- analiza dostępnych materiałów prasowych,
- analiza danych jakościowych (Maxqda)
- Celem zebrania wniosków nt. kontekstu prowadzenia działań z zakresu EG wykonawca zorganizuje panel ekspertów z ekspertami ds. edukacji globalnej (maks. 2 ekspertów),
- Celem weryfikacji wniosków zostanie zorganizowane forum badawcze (bulletin board) z przedstawicielami wnioskodawców,
- Benchmarking, między projektami,
- Ponadto do prezentacji wniosków wykonawca zamierza wykorzystać analizę SWOT/TOWS.

W zakresie **rozwoju i dobrego rządzenia** głównymi technikami i narzędziami, które planujemy wykorzystać w badaniu są:

- analiza dokumentacji dot. programów współpracy rozwojowej z lat 2010-2012, dokumentacji konkursowej oraz Wieloletniego Programu Współpracy 2012-2015,
- analiza działań innych donatorów
- analiza wniosków aplikacyjnych, sprawozdań z załącznikami, innej dokumentacji
- produktów powstałych w wyniku realizacji projektów: stron www., broszur, publikacji
- ankiet ewaluacyjnych (przeprowadzonych w ramach niektórych projektów),
- wywiady ze specjalistami z zakresu współpracy z Ukrainą (1-2 wywiadów),
- wywiady indywidualne z przedstawicielami Instytucji wnioskodawców (scenariusz zał. 1)
- wywiady indywidualne z koordynatorami projektów po stronie wnioskodawców / partnerów (scenariusz zał. 2)

- wywiady telefoniczne z trenerami, animatorami, autorami publikacji (scenariusz zał. 3)
- wywiady telefoniczne z uczestnikami projektów (scenariusz zał. 4)
- badanie ilościowe CAWI z uczestnikami projektów, jednak uprzednio badanie ilościowe będzie poprzedzone zabraniami materiału jakościowego celem lepszego dopasowania ankiety do odbiorców
- analiza dostępnych materiałów prasowych dot. realizowanych projektów
- analiza danych jakościowych (Maxqda)
- celem omówienia wyników przeprowadzony zostanie panel ekspertów z ekspertami ds. rozwoju regionalnego i dobrego rządzenia.
- Celem weryfikacji wniosków zostanie zorganizowane forum badawcze (bulletin board) z przedstawicielami wnioskodawców,
- Benchmarking, między projektami,
- Ponadto do prezentacji wniosków wykonawca zamierza wykorzystać analizę SWOT/TOWS

Oczywiście metody będą dostosowane do poszczególnych kroków badawczych i pytań, na które będziemy odpowiadać. Dlatego też szczegóły metodyki przedstawiliśmy w dalszej części tego raportu - przy okazji omawiania propozycji badania projektów edukacji globalnej oraz, oddzielnie, projektów rozwoju i dobrego rządzenia na Ukrainie.

2 SZCZEGÓŁOWE PODEJŚCIE DO BADANIA PROJEKTÓW EDUKACJI GLOBALNEJ

2.1 MAPA LOGIKI PROJEKTÓW

Źródło: K. Olejniczak i B.Ledzion

- Opierając się na przesłankach, które odnoszą się do:
 - trafnej rekrutacji uczestników oraz właściwej diagnozie ich potrzeb.
 - trafnego doboru działań,
- JEŚLI będziemy kształtować, uświadamiać i zachęcać nauczycieli do wprowadzania zagadnień z zakresu Edukacji Globalnej, biorąc pod uwagę:
 - Jakość i skalę wykorzystywanych metod edukacyjnych i popularyzacyjnych dot. EG
 - Sprzyjające otoczenie
- REZULTAT”... TO przyczynimy się do wzrostu wiedzy i zmiany sposobu myślenia i działania wśród kadry szkół nt. Edukacji Globalnej, tym samym tworząc kadre nauczycieli zdolną i umotywowaną do wprowadzenia zmian w swoich placówkach.
- I DZIĘKI TEMU uczestnicy projektów będą podejmować inicjatywy rozpowszechniania wiedzy nt. EG w systemie edukacji (po zakończeniu projektu).

2.2 KROKI BADAWCZE I PYTANIA

1. CEL OGÓLNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROJEKTU

Cele ogólne i cele szczegółowe projektu w pełni zawarte są we wnioskach i należy je przedstawić i wypunktować.

2. „DIAGNOZA” OPIERAJĄC SIĘ na przesłankach, które odnoszą się do trafnego doboru działań? instytucji realizujących projekty, właściwej diagnozie potrzeb odpowiednio dobranych uczestników projektów

Dobór i rekrutacja nauczycieli oraz animatorów

Celem tego etapu badania jest weryfikacja procesu doboru i rekrutacji nauczycieli/studentów/akademików, jak i ocena trafności ich wyboru pod kątem dalszego nauczania/włączania programu Edukacji Globalnej w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach wyższych.

W pierwszej kolejności opisujemy w skrócie 1.) sam proces rekrutacji, w drugiej kolejności 2.) umieszczamy informacje o uczestnikach to znaczy, czego uczą w szkołach, z jakich szkół są rekrutowani, jakie są proporcje (duże miasta, małe miasta, wsie). Jeśli mamy do czynienia z animatorami i multiplikatorami zwracamy uwagę na ich doświadczenie szkoleniowe.

Ostatnim zagadnieniem, jakie weryfikujemy w tym bloku jest fakt, na ile nadal zajmują się Edukacją Globalną w swoim życiu zawodowym, czy po projekcie nadal przekazują wiedzę innym.

Narzędzia: Opis procesu doboru i rekrutacji opisujemy na podstawie wywiadu z koordynatorem, informacje o uczestnikach pozyskujemy z wniosków, załączników do sprawozdania, ew. od wnioskodawcy. Kwestię trwałości (praktykowania przez uczestników szkoleń/seminariów działań z zakresu EG) weryfikujemy na podstawie wywiadów (IDI (CATI), ew. ankiety CAWI).

Wybór metod popularyzacji i Edukacji Globalnej

Celem tego badania jest ocena czy zakres, sposób działań edukacyjno – szkoleniowych (w tym materiały) w ramach projektów były dostosowane do potrzeb uczestników.

Narzędzia: Niniejsze kwestię będziemy weryfikować w następujący sposób:

- W pierwszej kolejności na podstawie wywiadu z koordynatorem projektu określamy na jakiej podstawie dokonano wyboru, co do metod popularyzacji i nauczania nt EG w ramach projektu, dopytujemy, czy konsultowano go z potencjalnymi uczestnikami, ewentualnie, czy praktykowali podobne rozwiązania z sukcesem na innym projekcie,
- W drugiej kolejności badamy fakty, to znaczy na podstawie wyników wywiadów z trenerami, animatorami, uczestnikami oraz ankietyzacji szkoleń/seminariów zwracamy uwagę na pytania dotyczące trafności szkoleń i jakości materiałów, czy metody nauczania są spójne z programem nauczania.

Pytania badawcze:

- *Czy zakres i sposób realizacji działań szkoleniowo - edukacyjnych w ramach projektów realizowanych w ramach edukacji globalnej był dostosowany do potrzeb odbiorców?*
- *Czy podjęte działania były odpowiedzią na właściwie zidentyfikowane potrzeby?*
- *Czy materiały szkoleniowe (ich forma i treść) były trafne w kontekście specyfiki słuchaczy projektów edukacyjnych?*

3. „DZIAŁANIE” JEŚLI będziemy kształtować, uświadamiać i zachęcać nauczycieli do wprowadzania zagadnień z zakresu Edukacji Globalnej, biorąc pod uwagę

- **Jakość i skalę wykorzystywanych metod edukacyjnych i popularyzacyjnych dot. EG**

Do ocenianych jakości narzędzi możemy zaliczyć szkolenia, seminaria, materiały dydaktyczne (w tym prezentacje, scenariusze zajęć), podręczniki, publikacje, strony www. (stanowiące kompendium wiedzy). Metody powinny zmienić sposób myślenia nt. EG, dlatego kluczowe jest uświadomienie odbiorcom projektów, że istnieje coś takiego jak EG, że jest ważne, że można o tym w ciekawy sposób uczyć.

- Ocenę **jakości szkoleń/seminariów** należy oprzeć na wynikach ankiet z oceny szkoleń/seminariów, opiniach uczestników(CATI(IDI), ew. na wynikach ankiety CAWI) oraz sprawozdania końcowe,
- Ocenę **jakości materiałów dydaktycznych** należy oprzeć na wynikach ankiet z oceny szkoleń/seminariów, opiniach uczestników(CATI(IDI), ew. na wynikach ankiety CAWI) oraz sprawozdania końcowe,
- Oceną **jakości podręczników, publikacji** należy oprzeć na opiniach potencjalnych użytkowników, recenzjach publikacji, opiniach w internecie (np: na blogach), cytowaniach/wykorzystaniu materiałów w sieci (z wykorzystaniem programu devonagent pro), w przypadku publikacji naukowych i akademickich weryfikacja liczby cytowań² oraz sprawozdania końcowe,
- Ocena **jakości stron www.** należy oprzeć o pytania z listy sprawdzającej-załącznik 2, liczbę odwiedzin oraz ściągnięć materiałów (w tym rozkład w czasie) oraz sprawozdania końcowe,

Do określenia skali oceny będziemy wykorzystywać poniższą skalę. Dane do określenia skali działania będziemy gromadzić ze sprawozdań końcowych.

Skala oddziaływania projektu:

² Jest to bardzo ważny wskaźnik pokazujący na ile dana publikacja jest ceniona i wykorzystywana przez środowisko naukowo-akademickie, co znajduje odzwierciedlenie w liczbie cytowań.

...

- **Sprzyjające otoczenie (bliższe i dalsze)**

Celem tego działania jest identyfikacja kluczowych czynników, które mogły mieć wpływ na uruchomienie oczekiwanego mechanizmu zmiany wśród odbiorców, czyli zmiany sposobu myślenia, a w konsekwencji działania. Do otoczenia bliższego może zaliczyć przekonania własne uczestników, podatność szkół na wprowadzanie zmian w programie/nowe inicjatywy, stanowisko dyrekcji, rodziców. Do otoczenia dalszego należy zaliczyć takie czynniki jak osadzenie EG w regulacjach prawnych/wymogach, działania prowadzone w skali kraju przez MEN, ORE, nastawienie mediów, społeczności lokalnej. Niniejszy katalog czynników nie jest zamknięty. Liczymy, że ulegnie on rozszerzeniu Podczas badania.

Odpowiedzi na niniejsze zagadnienie możemy szukać wyłącznie w trakcie wywiadów z uczestnikami projektów.

Pytanie badawcze:

- *Jakie są kluczowe czynniki otoczenia bliższego i dalszego, które miały wpływ na uruchomienie mechanizmu zmiany wśród uczestników projektów.*

4. „REZULTAT”... TO przyczynimy się do wzrostu wiedzy i zmiany sposobu myślenia i działania wśród kadry szkół nt. Edukacji Globalnej, tym samym tworząc kadre nauczycieli zdolną i umotywowaną do wprowadzenia zmian w swoich placówkach.

W ramach tego zakładamy, że zrealizowane projekty przyczyniły się do podniesienia kompetencji (wiedza i umiejętności) wśród uczestników, zmiany sposobu ich myślenia, przy okazji inspirując ich wprowadzania zagadnień EG w praktyce poprzez 1.) przygotowanie i prowadzenie zajęć w szkołach nt. EG, 2.) podejmowanie inicjatyw w zakresie EG, 3.) prowadzenie prac naukowych w zakresie EG.

W niniejszym bloku chcemy zwrócić uwagę na trzy aspekty naszej oceny:

- po pierwsze oceny wzrostu kompetencji uczestników projektów w zakresie EG,
- po drugie zmiany sposobu myślenia nt. EG (zmiana kognitywna),
- po trzecie realizacji działań praktycznych w ramach projektu z zakresu EG,
- wreszcie po czwarte wpływu projektów na kwestie horyzontalne, takie jak potencjał instytucji/partnerów, czy poszanowanie praw człowieka.

Narzędzia: Do odpowiedzi na powyższe kwestie potrzebne będzie wykorzystanie pełnego spektrum narzędzi badawczych, w tym:

- przeglądu sprawozdań końcowych z załącznikami,
- wywiadów z przedstawicielami instytucji, koordynatorem projektu,
- wywiadów telefonicznych z uczestnikami projektu (trenerami, animatorami, nauczycielami, studentami),
- analizy wyników badania CAWI z uczestnikami projektów.

Pytania badawcze

- *Czy/ w jakim stopniu zostały osiągnięte cele i wykonane zadania (średnioterminowe i długoterminowe) określone w projektach?*
- *Czy/ w jaki sposób podejmowane działania przyczyniły się do zmian w postawach lub działaniach beneficjentów?*
- *Czy/ w jakim stopniu interwencje przyczyniły się do rozwoju potencjału i wzmocnienia instytucji/ organizacji partnerskich?*
- *Czy wystąpiły jakieś niekorzystne efekty zewnętrzne związane z realizacją projektów?*
- *W jaki sposób projekt przyczynił się do zwiększenia poszanowanie praw człowieka?*

5. I DZIĘKI TEMU uczestnicy projektów będą podejmować inicjatywy rozpowszechniania wiedzy nt. EG w systemie edukacji (po zakończeniu projektu).

Zakładamy, że w wyniku projektu uczestnicy projektów zaczną inaczej działać, co będzie miało swoje odzwierciedlenie w podejmowanych przez nich inicjatywach (zmiana behawioralna). Nowe inicjatywy mogą polegać na modyfikacji lub wprowadzaniu nowych scenariuszy zajęć w programach nauczania, organizacji spotkań, inicjacji kół zainteresowań, organizacji eventów nt. EG. Dzięki podejmowanym inicjatywą mogą nastąpić sprzyjające zmiany w otoczeniu bliższym (samej szkoły), co w konsekwencji może przenieść się na zmianę strukturalną w systemie edukacji (otoczenie dalsze).

Narzędzia: Do odpowiedzi na powyższe kwestie potrzebne będzie wykorzystanie pełnego spektrum narzędzi badawczych, w tym:

- przeglądu sprawozdań końcowych z załącznikami,
- wywiadów z przedstawicielami instytucji, koordynatorem projektu,
- wywiadów telefonicznych z uczestnikami projektu (trenerami, animatorami, nauczycielami, studentami),
- analizy wyników badania CAWI z uczestnikami projektów.

Pytania badawcze

- *Czy, a jeżeli tak to w jakim stopniu beneficjenci (uczestnicy/słuchacze) projektów edukacyjnych wykorzystali zdobytą wiedzę w praktyce?*
- *Czy, a jeżeli tak to w jakim stopniu beneficjenci (uczestnicy/słuchacze) projektów edukacyjnych zostali zainspirowani do dalszego poszerzania zdobytej wiedzy we własnym zakresie?*
- *Czy wystąpił/na czym polegał efekt multiplikacji (rozszerzenia przekazanych doświadczeń)?*

- *Czy/w jaki sposób zrealizowane projekty przyczyniły się do wsparcia istniejących lub wypracowania nowych rozwiązań systemowych?*

6. REKOMENDACJE

Ostatnia część studium przypadku ma pomóc zidentyfikować ciekawe rozwiązania, które mogą przyczynić się do podniesienia efektywności i trwałości projektów z zakresu Edukacji Globalnej, które będą realizowane w następnych konkursach.

Narzędzia: Inspiracje do podjęcia nowych rozwiązań będziemy starać się zaczerpnąć podczas rozmów z przedstawicielami wnioskodawców, koordynatorami, trenerami, czy uczestnikami projektów. Ciekawym dodatkowym źródłem mogą być badania ewaluacyjne, które zostały przeprowadzone na wybranych projektach (badanie takie zostały już zidentyfikowane w projektach realizowanych przez ORE, CEO).

Pytania badawcze:

- *Jakimi działaniami/formami wsparcia w przyszłości można by podnieść trwałość osiągniętych dotychczas projektów?*
- *Czy zdaniem beneficjentów oraz zdaniem projektodawców możliwy był inny rodzaj interwencji, który mógłby przyczynić się do rozwiązania tego samego problemu za niższą cenę i bez wpływu na jakość wyników?*
- *W jaki sposób można w przyszłości zwiększyć pozytywne oddziaływanie polskich inicjatyw rozwojowych na poszanowanie praw człowieka?*

2.3 METODYKA

Nazwa projektu	Propozycja metodologii
Dlaczego pomagać obcym? Etyczne aspekty sprawiedliwości globalnej	BADANIA TERENOWE: IDI – koordynator projektu, pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 5 uczestnikami konferencji i odbiorcami materiałów do których będą dostępne dane kontaktowe (lub na zasadzie kuli śniegowej). OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości powstałej w ramach projektu publikacji, identyfikacja artykułów naukowych powstałych na bazie konferencji
Spoleczno-gospodarcze problemy Azji Centralnej i Kaukazu Południowego jako element kształcenia studentów i młodzieży	BADANIA TERENOWE: IDI - koordynator projektu, pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 4 studentami-edukatorami wyszkolonymi w ramach projektu. Ponadto 10 telefonicznych wywiadów pogłębionych z dyrektorami szkół z Poznania w których prowadzone były warsztaty (pod warunkiem udostępnienia danych kontaktowych). OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości przygotowanych w ramach projektu materiałów szkoleniowych na temat edukacji rozwojowej, ocena trwałości wykorzystania tych materiałów.

<p>Kulturowe uwarunkowania rozwoju w Azji i Afryce</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI – koordynator projektu, pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 2 autorami publikacji (pod warunkiem udostępnienia danych kontaktowych). OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości powstałej publikacji, analiza cytowań (w tym liczba pobrań ze strony internetowej)</p>
<p>„Wiem, rozumiem, działam - edukacja rozwojowa w polskiej szkole” II rok</p>	<p>BADANIA TERENOWE: IDI - koordynator projektu, osoba kierująca instytucją realizującą projekt, pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 4 trenerami i 4 nauczycielami - multiplikatorami, CAWI z nauczycielami – uczestnikami szkoleń e-learningowych (pod warunkiem udostępnienia adresów e-mail). OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów edukacyjnych (scenariuszy zajęć lekcyjnych, warsztatów dla nauczycieli, tekstów z zakresu edukacji rozwojowej).</p>
<p>Czy Afryka jest krajem? Podręcznik nie tylko dla nauczycieli geografii i historii</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator projektu, pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 3 nauczycielami, którzy przystali konspekty zajęć. OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości wybranych konspektów, ocena jakości i funkcjonalności powstałej aplikacji internetowej</p>
<p>Globalnie-odpowiedzialnie. Zajęcia edukacyjne dla nauczycieli i młodzieży</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator projektu, osoba kierująca instytucją realizującą projekt, pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 5 nauczycielami, uczestnikami warsztatów realizowanych w ramach projektu. OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów dydaktycznych dla nauczycieli i młodzieży z zakresu edukacji rozwojowej.</p>
<p>Potrzebujemy naszej ziemi! Stworzenie i upowszechnienie narzędzi edukacyjnych dla nauczycieli, wykładowców i organizacji pozarządowych w Polsce na temat wpływu dostępu do ziemi na suwerenność żywnościową i możliwości rozwoju w krajach południa</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator projektu, osoba kierująca instytucją realizującą projekt lub osoba zajmująca się w tej instytucji problematyką edukacji rozwojowej, pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 5 wyszkolonymi w ramach projektu multiplikatorami -nauczycielami/wykładowcami, CAWI z osobami/instytucjami znajdującymi się na liście wysyłkowej materiałów z zakresu edukacji globalnej powstałych w ramach projektu (w zależności od dostępności danych). OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości zestawu materiałów przydatnych do prowadzenia warsztatów z edukacji rozwojowej oraz opracowanych scenariuszy lekcji i warsztatów.</p>
<p>Gry i zabawy Afryki jako narzędzie dialogu międzykulturowego w edukacji wczesnoszkolnej</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator projektu, osoba kierująca instytucją realizującą projekt lub osoba zajmująca się w tej instytucji problematyką edukacji globalnej, pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 4 trenerami prowadzącymi warsztaty, 2 autorami publikacji i materiałów oraz 4 studentami uczestnikami warsztatów (pod warunkiem dostępności danych kontaktowych), CAWI z osobami/instytucjami znajdującymi się na liście wysyłkowej odbiorców podręcznika (pod warunkiem dostępności danych kontaktowych). OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości przygotowanych i dostępnych materiałów edukacyjnych na warsztaty oraz wydanej publikacji z zakresu tematyki międzykulturowej.</p>

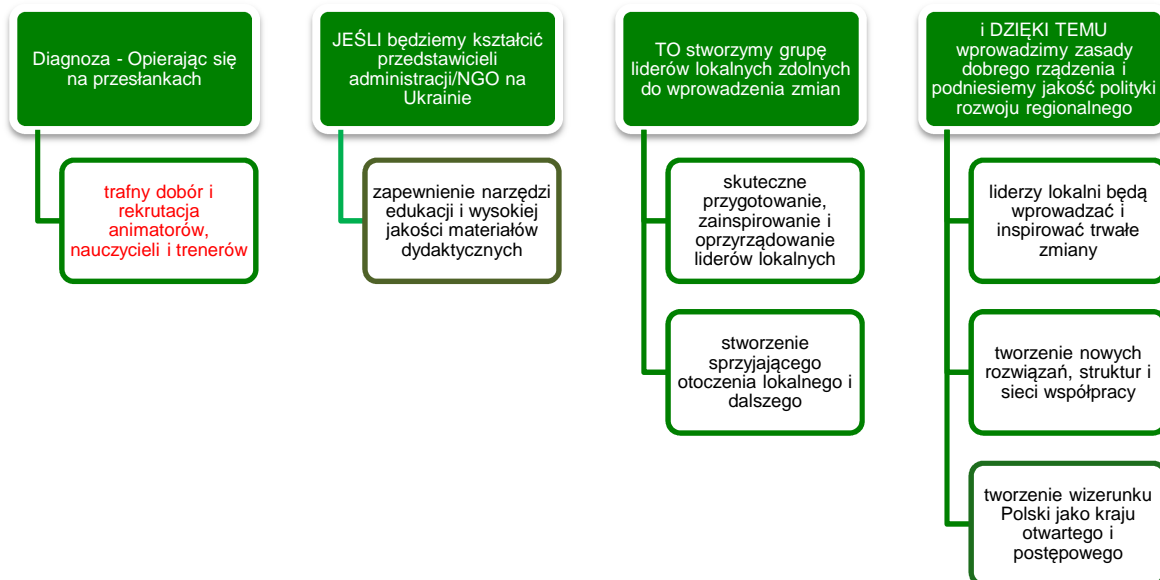
<p>Edukacja globalna z klasą</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator projektu, osoba kierująca instytucją realizującą projekt, pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 4 trenerami (coachami) prowadzącymi warsztaty oraz 10 nauczycielami uczestnikami e-coachingu (pod warunkiem dostępności danych kontaktowych), CAWI z osobami/instytucjami znajdującymi się na liście wysyłkowej odbiorców materiałów (pod warunkiem dostępności danych kontaktowych). OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości publikacji z zakresu edukacji globalnej oraz treści modułów i materiałów pomocniczych e-kursu.</p>
<p>Edukacja globalna w szkolnych projektach edukacyjnych</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator projektu, osoba kierująca instytucją realizującą projekt, koordynator regionalny, pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 3 koordynatorami regionalnymi, 5 z nauczycielami – pochodzący z różnych szkół uczestnicy szkoleń na poziomie regionalnym oraz 5 nauczycielami uczestnikami e-learningu (pod warunkiem dostępności danych kontaktowych), CAWI z nauczycielami – uczestnikami szkoleń na poziomie regionalnym i e-learningu (pod warunkiem dostępności danych kontaktowych). OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów szkoleniowych przygotowanych na szkolenia regionalne i e-learningowe.</p>
<p>Edukacja globalna w szkolnych projektach edukacyjnych - kontynuacja</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator projektu, osoba kierująca instytucją realizującą projekt, koordynator regionalny, pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 3 koordynatorami regionalnymi, 5 z dyrektorami szkół oraz 5 z nauczycielami uczestnikami szkoleń (pod warunkiem dostępności danych kontaktowych). OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów: szkoleniowych przygotowanych na szkolenia dla nauczycieli i dyrektorów, „Wyprawka” edukacyjna, strona internetowa.</p>
<p>Lokalna Edukacja Globalna</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator projektu, osoba kierująca instytucją realizującą projekt, animator edukacji globalnej pochodzący z Warszawy, pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 4 animatorami pochodzącymi z innych miast. OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów: scenariuszy lekcji, materiałów multimedialnych oraz prezentacji stworzonych przez młodzież uczestniczącą w projekcie.</p>

<p>Mały człowiek w wielkim świecie. Szkolny przewodnik po edukacji globalnej i rozwojowej</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator projektu, osoba kierująca instytucją realizującą projekt, 2 nauczycieli pochodzących z Warszawy podejmujących inicjatywy lokalne w wyniku udziału w projekcie, pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 8 nauczycielami pochodzącymi z innych miast (pod warunkiem dostępności danych kontaktowych). OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów: podręcznik, materiały metodyczne, strona internetowa.</p>
<p>Edukacja globalna w przedszkolu i nauczaniu wczesnoszkolnym</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator projektu, osoba kierująca instytucją realizującą projekt, pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 5 nauczycielami biorącymi udział w zajęciach testowych i 5 nauczycielami biorącymi udział w 6-cio godzinnym szkoleniu. OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości pakietu edukacyjnego wraz ze scenariuszami zajęć.</p>
<p>Akademicki Cykl Edukacyjny: Zrównoważony rozwój - wyzwania globalne</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator projektu, osoba kierująca instytucją realizującą projekt lub osoba zajmująca się w tej instytucji problematyką edukacji globalnej, pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 7 absolwentami Akademickiego Cyklu Wykładów (pod warunkiem dostępności danych kontaktowych). OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów edukacyjnych: publikacja książkowa, materiały szkoleniowe na warsztaty, strona internetowa.</p>
<p>Edukacja globalna dzieci zmienia nasz świat</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator projektu, osoba kierująca instytucją realizującą projekt, pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 8 nauczycielami biorącymi udział w szkoleniach (pod warunkiem dostępności danych kontaktowych). OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów edukacyjnych: podręcznik edukacji globalnej dla nauczycieli</p>

<p>Globalnie-odpowiedzialnie. Zajęcia edukacyjne dla nauczycieli i młodzieży - edycja II</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator projektu, osoba kierująca instytucją realizującą projekt, pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 5 nauczycielami biorącymi udział w szkoleniach na poziomie zaawansowanym i 5 nauczycieli z poziomu niezaawansowanego. OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów edukacyjnych: publikacja z materiałami edukacyjnymi z zakresu praw człowieka, strona internetowa</p>
---	--

3 SZCZEGÓLWE PODEJŚCIE DO BADANIA PROJEKTÓW DOBREGO RZĄDZENIA

3.1 MAPA LOGIKI PROJEKTÓW

1. Opierając się na przesłankach, które odnoszą się do:
 - 1.1. trafnego doboru i rekrutacji animatorów, trenerów i uczestników projektów.
2. Jeśli będziemy kształcić wybranych przedstawicieli administracji publicznej/organizacji pozarządowych na Ukrainie w zakresie funkcjonowania dobrych praktyk w Polsce (dot. prowadzenia polityki rozwoju regionalnego oraz realizacji zasady dobrego rządzenia), biorąc pod uwagę:
 - 2.1. zapewnienie właściwych narzędzi edukacji i wysokiej jakości materiałów dydaktycznych
3. TO przyczynimy się do wzrostu wiedzy i świadomości przedstawicieli administracji publicznej/organizacji pozarządowych, tworząc grupę liderów lokalnych zdolnych do wprowadzania zmian na swoim terytorium:
 - 3.1. Podniesienie kompetencji (wiedza i umiejętności) i właściwe „oprzyrządowanie” liderów
 - 3.2. Zainspirowanie liderów lokalnych do wprowadzania nowych rozwiązań
 - 3.3. Sprzyjające otoczenie
4. I DZIĘKI TEMU dokonamy transferu dobrych praktyk, a tym samym podniesienia jakości w zakresie prowadzenia polityki rozwoju regionalnego oraz realizacji zasady dobrego rządzenia na Ukrainie
 - 4.1. Wprowadzanie zmian przez liderów lokalnych

4.2. Tworzenie struktur i sieci współpracy zainspirowanych praktykami polskimi oraz nowych rozwiązań

4.3. 3.3. Tworzenie wizerunku Polski jako kraju otwartego i postępowego

3.2 KROKI BADAWCZE I PYTANIA

1. Cel ogólny i cele szczegółowe projektu

Cel ogólny i cele szczegółowe przedsięwzięć realizowanych na Ukrainie będą wynikać z analizy dokumentacji projektowej.

2. Opierając się na przesłankach, które odnoszą się do:

Właściwego doboru i rekrutacji uczestników

Celem tego etapu badania jest weryfikacja procesu doboru i rekrutacji uczestników pod kątem możliwości wykorzystania przez nich dobrych praktyk na Ukrainie. Analizujemy zarówno sam proces rekrutacji uczestników, jak również z jakich instytucji się wywodzą i czy wykorzystują zdobytą wiedzę w praktyce.

Narzędzia: Opis procesu doboru i rekrutacji opisujemy na podstawie wywiadu z koordynatorem polskim, koordynatorem ukraińskim (który jak wynika ze wstępnych ustaleń odgrywał kluczową rolę w tym zakresie). Wiedzę o uczestnikach pozyskujemy z wniosków, załączników do sprawozdania. Kwestię skuteczności i trwałości weryfikujemy na podstawie wywiadów (IDI i telefonicznych) oraz ankiety CAWI.

2. JEŚLI będziemy kształcić wybranych przedstawicieli administracji publicznej/organizacji pozarządowych na Ukrainie w zakresie funkcjonowania dobrych praktyk w Polsce (dot. prowadzenia polityki rozwoju regionalnego oraz realizacji zasady dobrego rządzenia), biorąc pod uwagę:

Zapewnienie właściwych narzędzi edukacji i wysokiej jakości materiałów dydaktycznych

Celem tego zadania jest dokonanie oceny zarówno doboru właściwych narzędzi (szkolenia, wizyty studyjne, warsztaty, konferencje, publikacje), jak również samych materiałów dydaktycznych (w tym prezentacje, scenariusze warsztatów...) oraz kompetencji trenerów/szkoleniowców/animatorów.

Narzędzia. Ocena jakości szkoleń/wizyt studyjnych oparta zostanie na wynikach ankiet z oceny szkoleń/seminariów, opiniach uczestników (IDI i wywiady telefoniczne, jak również na wynikach ankiety CAWI). Ocena jakości materiałów dydaktycznych oparta zostanie na wynikach ankiet z oceny szkoleń/seminariów/wizyt studyjnych, opiniach uczestników (wywiady telefoniczne i ankiety CAWI) oraz na podstawie oceny eksperckiej materiałów.

Pytania badawcze :

- *Czy zaproponowano projekty adekwatne do sytuacji beneficjentów (odpowiednie technicznie, uwzględniające istniejące zasoby, w tym infrastrukturę i kadry)?*
- *Do jakich dokumentów rządowych Ukrainy odnosiły się interwencje podejmowane w projektach?*

- *Czy zakres i sposób realizacji projektów był zgodny z zasadą pomocniczości oraz zasadą jak najszerszego zaangażowania partnerów lokalnych i beneficjentów w podejmowanie decyzji?*
- *Czy kształt i zakres projektów w odpowiednim stopniu uwzględniał specyfikę kulturową beneficjentów ukraińskich?*
- *Czy istniejący system zarządzania i wdrażania projektów polskiej pomocy rozwojowej jest efektywny kosztowo?*
- *Czy system wyboru projektów umożliwiał wyłonienie przedsięwzięć najlepiej przyczyniających się do osiągnięcia celów polskiej współpracy rozwojowej?*
- *Czy podjęte działania były odpowiedzią na właściwie zidentyfikowane potrzeby?*
- *Czy/jakie narzędzia stosowane w projektach stanowiły dla beneficjenta przykład nowoczesnych technologii i/lub rozwiązań alternatywnych do dotąd wykorzystywanych?*
- *Czy polskie interwencje były spójne z działaniami wspieranymi przez innych donatorów?*

3. TO przyczynimy się do wzrostu wiedzy i świadomości przedstawicieli administracji publicznej/organizacji pozarządowych, tworząc grupę liderów lokalnych zdolnych do wprowadzania zmian na swoim terytorium:

Podniesienie kompetencji (wiedza i umiejętności) i właściwe „oprzyrządowanie” liderów

Celem tego elementu badania jest udzielenie odpowiedzi, czy zrealizowane projekty przyczyniły się do podniesienia kompetencji (wiedza i umiejętności) wśród uczestników oraz zmiany sposobu ich myślenia. Jednocześnie postaramy się znaleźć odpowiedź, czy liderzy zostali właściwie wyposażeni w materiały dydaktyczne, konkretne rozwiązania i umiejętności praktycznego ich zastosowania.

Narzędzia: W celu udzielenia odpowiedzi na powyższe kwestie potrzebne będzie wykorzystanie większości narzędzi badawczych, w tym w szczególności: przeglądu sprawozdań końcowych z załącznikami, wywiadów z przedstawicielami instytucji, koordynatorem projektu, wywiadów telefonicznych z uczestnikami projektu (trenerami i animatorami), analizy wyników badania CAWI z uczestnikami projektów.

Zainspirowanie liderów lokalnych do wprowadzania nowych rozwiązań

Jednym z kluczowych czynników wpływających na możliwość wprowadzenia zmian na Ukrainie jest nie tylko przekazanie wiedzy i umiejętności lecz przede wszystkim zainspirowanie uczestników szkoleń/wizyt studyjnych do wprowadzania zmian. Dopiero osoby chętne i zdeterminowane do wprowadzania nowych rozwiązań mają szansę stać się liderami i „ambasadorami” innego sposobu myślenia i działania. Na tym etapie badania postaramy się zweryfikować ten aspekt realizacji projektów.

Narzędzia. Na tym etapie realizacji badania wykorzystamy przede wszystkim dane pierwotne pozyskane w wyniku realizacji zarówno metod jakościowych (IDI i wywiady telefoniczne), jak i wyniki ankiety CAWI.

Sprzyjające otoczenie

Celem tego działania jest identyfikacja kluczowych czynników, które mogły mieć wpływ na uruchomienie oczekiwanego mechanizmu zmiany wśród uczestników projektu, czyli zmiany sposobu myślenia, a w konsekwencji działania. Do otoczenia bliższego może zaliczyć w szczególności: podejście przełożonych oraz własne doświadczenia. Do otoczenia dalszego należy zaliczyć takie czynniki jak percepcja możliwości zastosowania zdobytej wiedzy w kontekście funkcjonujących rozwiązań organizacyjno-prawnych na Ukrainie. Niniejsza lista czynników nie jest końcowa. Podczas badania liczymy, że ulegnie ona rozszerzeniu.

Narzędzia. Odpowiedzi na niniejsze zagadnienie będziemy szukać w trakcie wywiadów z uczestnikami projektów.

Pytania badawcze :

- *Czy/ w jakim stopniu/ w jakich aspektach realizowane działania projektowe były komplementarne z działaniami/ planami beneficjentów?*
- *Czy/ w jakim stopniu zostały osiągnięte cele i wykonane zadania (średnioterminowe i długoterminowe) określone w projektach?*
- *Czy/ w jakim stopniu interwencje przyczyniły się do rozwoju potencjału i wzmocnienia instytucji/ organizacji partnerskich?*
- *Czy/ w jaki sposób podejmowane działania przyczyniły się do zmian w postawach lub działaniach beneficjentów?*
- *Czy, a jeżeli tak to w jaki sposób realizacja wspólnie przez Polskę i Ukrainę turnieju Euro 2012 wpłynęła na skuteczność realizacji projektów polskiej pomocy rozwojowej?*
- *Czy sposób realizacji projektów uwzględniał zmieniającą się sytuację społeczno-gospodarczo-polityczną na Ukrainie i w Polsce?*
- *Czy wystąpiły jakieś niekorzystne efekty zewnętrzne związane z realizacją projektów?*

4. I DZIĘKI TEMU dokonamy transferu dobrych praktyk, a tym samym podniesienia jakości w zakresie prowadzenia polityki rozwoju regionalnego oraz realizacji zasady dobrego rządzenia na Ukrainie

Wprowadzanie zmian przez liderów lokalnych

Celem tego elementu badania jest dokonanie oceny stopnia w jakim działania projektu wpłynęły na faktyczne działanie uczestników. Postaramy się zebrać dowody na to, że dzięki realizacji projektu, „nowi liderzy” potrafili skutecznie wdrażać nowe rozwiązania.).

Narzędzia: Do odpowiedzi na powyższe kwestie potrzebne będzie wykorzystanie pełnego spektrum narzędzi badawczych, w tym: przeglądu sprawozdań końcowych z załącznikami, wywiadów z przedstawicielami instytucji, koordynatorem projektu po stronie polskiej i ukraińskiej, wywiadów telefonicznych z uczestnikami projektu (szkoleniowcami i uczestnikami), analizy wyników badania CAWI z uczestnikami projektów.

Tworzenie struktur i sieci współpracy zainspirowanych praktykami polskimi oraz nowych rozwiązań

Dzięki podejmowanym inicjatywom mogą nastąpić sprzyjające zmiany w otoczeniu bliższym uczestników projektu. Powstać mogą trwałe struktury (organizacyjne, zmiany w funkcjonowaniu organizacji uczestników, nieformalne sieci współpracy) mające swoje źródło w działaniach podejmowanych w projekcie. Jednocześnie rozwiązania te, w sprzyjających

okolicznościach mają szansę na upowszechnienie się na Ukrainie. Celem tego etapu realizacji badania będzie zebranie oraz analiza dowodów w tym zakresie.

Narzędzia. W celu udzielenia odpowiedzi na powyższe pytania wykorzystamy w szczególności wywiady telefoniczne z uczestnikami projektu (szkoleniowcami i uczestnikami), analizy wyników badania CAWI z uczestnikami projektów oraz analizę sprawozdań końcowych.

Tworzenie wizerunku Polski jako kraju otwartego i postępowego

Jednym z celów Programu pomocy rozwojowej jest budowa korzystnego wizerunku naszego kraju. Na tym etapie realizacji badania postaramy się poddać analizie ten aspekt realizacji projektów.

Narzędzia. Istotne w tym kontekście będą opinie uczestników projektu wyrażone w trakcie wywiadów indywidualnych, pogłębionych wywiadów telefonicznych oraz ankiety internetowej CAWI. Dodatkowo analizie poddane zostaną dostępne materiały prasowe.

Pytania ewaluacyjne:

- *Czy współpraca polskich wnioskodawców z partnerami/instytucjami z Ukrainy była w jakiejś formie kontynuowana po zakończeniu realizacji projektu?*
- *Jakimi działaniami/formami wsparcia w przyszłości można by podnieść trwałość dotychczas osiągniętych w projektach?*
- *Czy/w jaki sposób zrealizowane projekty przyczyniły się do wsparcia istniejących lub wypracowania nowych rozwiązań systemowych?*
- *Czy/w jaki sposób produkty i osiągnięcia projektów są wykorzystywane i rozwijane przez beneficjentów?*
- *Czy wystąpił/na czym polegał efekt multiplikacji (rozszerzenia przekazanych doświadczeń)?*
- *Czy/jakie działania dodatkowe podejmowane były w celu efektywnego wykorzystywania zasobów w trakcie realizacji projektów lub po ich zakończeniu przez projektodawców lub przez beneficjentów (np. z uwagi na zmiany różnych aspektów sytuacji beneficjenta)?*
- *Czy zdaniem beneficjentów oraz zdaniem projektodawców możliwy był inny rodzaj interwencji, który mógłby przyczynić się do rozwiązania tego samego problemu za niższą cenę i bez wpływu na jakość wyników?*
- *Z jakich form wsparcia należy w przyszłości zrezygnować z uwagi na ich niską efektywność (stosunek nakładów do osiągniętych efektów)?*
- *W jaki sposób można w przyszłości zwiększyć pozytywne oddziaływanie polskich inicjatyw rozwojowych na poszanowanie praw człowieka?*
- *Czy/ w jaki sposób/ które projekty przyczyniły się do przełamania stereotypów i uprzedzeń wpływających na rozwój?*
- *Jakie działania projektowe w najwyższym stopniu i dlaczego sprzyjały umacnianiu wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej?*

REKOMENDACJE

Ostatnia część studium przypadku ma pomóc zidentyfikować ciekawe rozwiązania, które mogą przyczynić się do podniesienia efektywności i trwałości projektów z zakresu pomocy rozwojowej, które będą realizowane w następnych konkursach.

Narzędzia: Inspiracje na nowe rozwiązania będziemy starać się zaczerpnąć podczas rozmów z przedstawicielami wnioskodawców, koordynatorami, trenerami, czy uczestnikami projektów. Będą one również wynikiem przeprowadzonych przez nas badań gabinetowych. Wstępne wnioski zostaną uzupełnione o wyniki panelu ekspertów.

3.3 METODYKA

Nazwa projektu	Propozycja metodologii
Głos dla mieszkańców! Popularyzacja mechanizmów konsultacji społecznych w 15 powiatach na Ukrainie	BADANIA TERENOWE: IDI - koordynator polski projektu, koordynator ukraiński + osoby wskazane przez niego (dobór celowy na zasadzie kuli śniegowej), pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 5 uczestnikami wizyt studyjnych i warsztatów OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów: warsztatowych, z wizyt studyjnych oraz powstałej publikacji dot dobrych praktyk
Przygotowanie grupy liderów, w tym reprezentujących samorządy do rozwiązywania problemów gospodarczych i społecznych na obszarach wiejskich i w rolnictwie Krymu	BADANIA TERENOWE: IDI - koordynator polski projektu, koordynator ukraiński + osoby wskazane przez niego (dobór celowy na zasadzie kuli śniegowej), pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 5 uczestnikami warsztatów i szkoleń OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów: szkoleniowych, i konferencyjnych
Strategia dobrego rządzenia. Najlepsze polskie doświadczenie tworzenia strategii zrównoważonego rozwoju oraz zarządzania operacyjnego na rzecz rozwoju instytucji samorządowych Autonomicznej Republiki Krymu	BADANIA TERENOWE IDI - koordynator polski projektu, koordynator ukraiński + osoby wskazane przez niego (dobór celowy na zasadzie kuli śniegowej), pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 5 uczestnikami szkoleń, wizyt studyjnych oraz osób uczestniczących w opracowaniu strategii OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów: szkoleniowych, z wizyt studyjnych, opracowanej strategii zrównoważonego rozwoju, broszur informacyjnych
Wyrównanie szans rozwojowych obszarów wiejskich Krymu	BADANIA TERENOWE: IDI - koordynator polski projektu, koordynator ukraiński + osoby wskazane przez niego (dobór celowy na zasadzie kuli śniegowej), pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 5 uczestnikami szkoleń i seminariów OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów: szkoleniowych i konferencyjnych, fiszek projektowych, folderu promującego projekt.
Rozwój społeczności lokalnych na obszarach wiejskich w Obwodzie Winnickim na Ukrainie	BADANIA TERENOWE IDI - koordynator polski projektu, koordynator ukraiński + osoby wskazane przez niego (dobór celowy na zasadzie kuli śniegowej), pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 5 uczestnikami szkoleń i wizyt studyjnych OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów: szkoleniowych, konferencyjnych, film z wizyty studyjnej, przygotowany podręcznik lider.
Transfer dobrych praktyk z gminy Lubaczów na rzecz rozwoju gminy Niemirów	BADANIA TERENOWE IDI - koordynator polski projektu, koordynator ukraiński + osoby wskazane przez niego (dobór celowy na zasadzie kuli śniegowej), pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 5 uczestnikami szkoleń, uczestnikami warsztatów agroturystycznych OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów: szkoleniowych i konferencyjnych, strony internetowej, opracowanego folderu.

<p>Rozwój gmin wiejskich na Ukrainie poprzez aktywizację obywateli w wsparcie współpracy władzy lokalnej z mieszkańcami</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator polski projektu, koordynator ukraiński + osoby wskazane przez niego (dobór celowy na zasadzie kuli śniegowej), pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 5 uczestnikami wizyt studyjnych, i przedstawicielami zespołów organizującymi debaty OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów: warsztatowych, z wizyt studyjnych, publikacja nt. dobrych praktyk powstałych w projekcie, wypracowane „projekty” rozwiązujące problemy lokalne, strona internetowa.</p>
<p>Poprawa jakości życia mieszkańców jako efekt programu rewitalizacji centrum Lwowa</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator polski projektu, koordynator ukraiński + osoby wskazane przez niego (dobór celowy na zasadzie kuli śniegowej) OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów: szkoleniowych i konferencyjnych, dokumentu - Program rewitalizacji Lwowa.</p>
<p>Dla dobra wspólnego. Strategie zrównoważonego rozwoju oraz ich wdrażanie w życie poprzez planowanie operacyjne jako narzędzie dobrego rządzenia. Najlepsze polskie doświadczenia dla wzmocnienia lokalnych struktur samorządowych w Autonomicznej Republice Krymu</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator polski projektu, koordynator ukraiński + osoby wskazane przez niego (dobór celowy na zasadzie kuli śniegowej), pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 5 uczestnikami szkoleń, wizyt stażowych oraz osób uczestniczących w opracowaniu strategii OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów: warsztatowych, materiałów konferencyjnych, wypracowanych strategii zrównoważonego rozwoju, publikacji multimedialnej, strony internetowej.</p>
<p>Utworzenie i rozwój działalności Stowarzyszenia Samorządów Lokalnych Obwodu Winnickiego na Ukrainie</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator polski projektu, koordynator ukraiński + osoby wskazane przez niego (dobór celowy na zasadzie kuli śniegowej), pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 5 uczestnikami szkoleń, wizyt studyjnych OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów: z wizyt studyjnych, szkoleniowych, sfinansowanych materiałów prasowych, strony internetowej.</p>
<p>Zarządzanie ryzykiem i audyt wewnętrzny w administracji terytorialnej na Ukrainie</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator polski projektu, koordynator ukraiński + osoby wskazane przez niego (dobór celowy na zasadzie kuli śniegowej), pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 5 uczestnikami szkoleń i szkoleń pogłębionych OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów: szkoleniowych, wizyt studyjnych, konferencyjnych oraz z przeprowadzonych działań audytowych.</p>
<p>Zmiana dla przyszłości. Przygotowania kadr administracji publicznej Autonomicznej Republiki Krym do zarządzania rozwojem na podstawie polskiego doświadczenia zarządzania zmianą w rozwoju regionalnym</p>	<p>BADANIA TERENOWE IDI - koordynator polski projektu, koordynator ukraiński + osoby wskazane przez niego (dobór celowy na zasadzie kuli śniegowej), pogłębiony wywiad telefoniczny z co najmniej 5 uczestnikami szkoleń i staży OCENA PRODUKTÓW: ocena jakości dostępnych materiałów: warsztatowych, szkoleniowych, broszur informacyjno-promocyjnych, materiałów konferencyjnych, powstałej publikacji książkowej.</p>

4 SCENARIUSZE WYWIADÓW

4.1 EDUKACJA GLOBALNA

4.1.1 Scenariusz wywiadu z koordynatorami projektów/partnerami

CEL WYWIADU: *poznanie przesłanek i założeń projektu, jego realizacji oraz dotychczasowych efektów*

RESPONDENCI

- *Koordynatorzy projektów / partnerzy*
- *Przedstawiciele wnioskodawcy (kierownik instytucji)*

WPROWADZENIE

⇒ **Prezentacja firmy badawczej i opis celu badania**

Szanowna/y Pani/e, nazywam się ... Jestem przedstawicielem firmy EGO Evaluations for Government Organizations, która na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych realizuje badanie ewaluacyjne pt. „Zbadanie wybranych projektów zrealizowanych w ramach Polskiej Współpracy Rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ w latach 2010-2012.”

Celem tego badania jest poznanie efektów dotychczasowych projektów z zakresu Edukacji Globalnej. Badanie ma pomóc w opracowaniu nowych edycji Programu.

W ramach tego badania, prowadzimy rozmowy zarówno z uczestnikami projektów, trenerami, animatorami, jak i autorami publikacji.

Pani/a opinia, jako osoby zaangażowanej w zarządzanie i wdrażanie Projektu jest szczególnie cenna. Będziemy wdzięczni za podzielenie się z nami Pani/a wiedzą i doświadczeniem w tej materii.

⇒ **Informacja o zasadach poufności i innych zasadach prowadzenia rozmowy**

Opinie zebrane w toku wywiadów będą przez nas analizowane a następnie zaprezentowane w raporcie bądź w formie zbiorczej bądź jako anonimowe cytaty.

Czy mogę nagrać naszą rozmowę? Nagranie jest wyłącznie na potrzeby badania i będzie analizowane tylko przez naszego badacza. Jeżeli będzie Pani/u zależało na tym, by jakaś część wywiadu nie była nagrywana, to w każdej chwili mogę wyłączyć nagrywanie.

BLOK 1: DIAGNOZA” OPIERAJĄC SIĘ na przesłankach ...

1.1. Dobór i rekrutacja nauczycieli oraz animatorów/trenerów/multiplikatorów:

Celem tego bloku jest weryfikacja procesu doboru i rekrutacji nauczycieli, jak i ocena trafności ich wyboru pod kątem dalszego szerzenia idei Edukacji Globalnej.

Pytania, które zadamy respondentowi

1. W jaki sposób przebiegała rekrutacja uczestników projektów w Pana/Pani projekcie (głównie nauczycieli, studentów, wykładowców) do szkoleń / seminariów?
2. Czy podczas rekrutacji pojawiły się jakieś problemy?
3. Jakie metody wykorzystano, aby zachęcić potencjalnych słuchaczy do projektów ?

***Moderator:** Należy dopytać, jakie były kluczowe kryteria wyboru uczestników projektów szkoleniowych / konferencji lub w przypadku projektów o charakterze publikacyjnym, czym kierowano się przy określeniu list dystrybucyjnych do podręczników / materiałów dydaktycznych.*

Można dopytać, czy z perspektywy czasu wybór kandydatów był trafny, czy przy ponownej realizacji projektu przeprowadzono by rekrutację w inny sposób, jaki ?

4. W jaki sposób rekrutowano trenerów/animatorów do projektów o charakterze szkoleniowym?

***Moderator:** Należy dopytać, czym kierowano się przy wyborze kandydatów na pozycje trenerów / animatorów ? Można dopytać, czy z perspektywy czasu wybór kandydatów był trafny, czy przy ponownej realizacji projektu przeprowadzono by rekrutację w inny sposób, jaki ?*

1.2. Dobór narzędzi edukacji nt. EG:

Celem tego badania jest ocena czy zakres, sposób działań edukacyjno – szkoleniowych (w tym materiały) w ramach projektów były dostosowane do potrzeb uczestników.

Pytania, które zadamy respondentowi

1. Czy realizację Pana/Pani projektu poprzedzała diagnoza potrzeb potencjalnych odbiorców, na podstawie, której określono zakres projektu ?

***Moderator:** Jeśli tak, zadajemy pytanie, czy moglibyśmy ją zobaczyć, jeśli nie dopytujemy na jakiej podstawie określono zakres projektu.*

2. Na jakiej podstawie zdecydowali się Państwo na metody nauczania i popularyzacji EG narzędzi i zakres przekazywanej wiedzy?

***Moderator:** Można dopytać czy konsultowano propozycję narzędzi z odbiorcami, lub czy przy ich wyborze opierano się na pozytywnych doświadczeniach z innych projektach, jakich ?*

3. Które metody okazały się najbardziej efektywne i skuteczne pod względem przekazywania wiedzy nt. EG i zachęcenia uczestników do upowszechniania idee na poziomie lokalnym, proszę wyjaśnić dlaczego ?

***Moderator:** Można dopytać które narzędzia okazały się najmniej efektywne i skuteczne, dlaczego ?*

BLOK 2: „DZIAŁANIE” JEŚLI będziemy kształtować, uświadamiać i zachęcać nauczycieli do wprowadzania zagadnień z zakresu Edukacji Globalnej w sprzyjającym otoczeniu.

- **Sprzyjające otoczenie (bliższe i dalsze)**

Celem tego działania jest identyfikacja kluczowych czynników, które mogły mieć wpływ na uruchomienie oczekiwanego mechanizmu zmiany wśród odbiorców, czyli zmiany sposobu myślenia, a w konsekwencji działania w zakresie EG.

Pytania, które zadamy respondentowi

1. Jakie są/były Pana/Pani zdaniem kluczowe czynniki, które zachęcają lub zniechęcają nauczycieli do podnoszenia kompetencji w zakresie EG, a w konsekwencji podejmowania inicjatyw w zakresie EG w ramach szkół? (prowadzenie zajęć, inne inicjatywy)?

BLOK 3: „REZULTAT” ... TO przyczynimy się do wzrostu wiedzy i zmiany sposobu myślenia i działania wśród kadry szkół nt. Edukacji Globalnej, tym samym tworząc kadrę nauczycieli zdolną i umotywowaną do wprowadzenia zmian w swoich placówkach

Cele tego bloku jest dowiedzenie się czy zrealizowane projekty przyczyniły się do:

- podniesienia kompetencji (wiedza i umiejętności) wśród uczestników,
- zmiany sposobu ich myślenia, przy okazji inspirując ich wprowadzania zagadnień EG w praktyce poprzez:
 - przygotowanie i prowadzenie zajęć w szkołach nt. EG,
 - podejmowanie inicjatyw w zakresie EG,
 - prowadzenie prac naukowych w zakresie EG.

Pytania, , które zadamy respondentowi

1. Czy Pana/Pani zdaniem uczestnicy projektów, dzięki prowadzonym działaniom projektowym:
 - podnieśli swoje kompetencje,
 - przekonali się do EG,
 - z chęcią podejmowali inicjatywy praktyczne w zakresie EG w swoich szkołach / polu działania w ramach projektu

***Moderator:** Jeśli na powyższe pytania padnie odpowiedź, proszę dopytać na jakiej podstawie respondent buduje swoją odpowiedź, czy ma jakieś dowody, dużej motywacji uczestników do podejmowania inicjatyw w zakresie EG.*

Pytania, które zadamy respondentowi

1. W jaki sposób Pana/Pani zdaniem projekt przyczynił się do zwiększenia poszanowanie praw człowieka?
2. W jaki sposób projekt Pana/Pani zdaniem przyczynił się do wzmocnienia potencjału instytucji (wnioskodawcy) ?

3. Czy Pana/Pani zdaniem projekt przyniósł nieprzewidziane/ dodatkowe efekty w instytucji, otoczeniu uczestników (inni nauczyciele, kierownictwo placówki edukacyjnej, rodzicie).

BLOK 4: I DZIĘKI TEMU uczestnicy projektów będą podejmować inicjatywy rozpowszechniania wiedzy nt. EG w systemie edukacji (po zakończeniu projektu).

Celem bloku jest uzyskanie informacji czy uczestnicy projektów podjęli jakieś inicjatywy po zakończeniu projektu, czy zaszła jakaś zmiana w zakresie EG w samej szkole, jak i szerzej w systemie edukacji.

Pytania, które zadamy respondentowi

1. Czy monitorują Państwo, jakie efekty przynoszą Państwa działania po zakończeniu projektu, jeśli tak proszę powiedzieć:
 - czy uczestnicy podejmują dalej działania w zakresie EG, jakie są to działania, czy ich inicjatywy zmieniły podejście do EG w szkołach, w których uczą / instytucjach, w których działają ?
 - Czy Pana/Pani zdaniem projekt miał szansę wpłynąć przenieść zmianę strukturalną w systemie edukacji (otoczenie dalsze).

BLOK: 5 REKOMENDACJE

Celem tej części scenariusza jest identyfikacja ciekawych propozycji, które mogą przyczynić się do podniesienia efektywności i trwałości projektów z zakresu Edukacji Globalnej w kolejnych konkursach.

Pytania:

1. Jakimi Pana/Pani zdaniem działaniami/formami wsparcia w przyszłości można by podnieść trwałość i efektywność projektów z zakresu EG?
2. W jaki praktyczny sposób Pana/Pani zdaniem można zagwarantować, żeby projekty z zakresu EG wpływały również na *poszanowanie praw człowieka*?

PODZĘKOWANIE:

W imieniu całego zespołu badawczego, jak i Ministerstwa Spraw Zagranicznych bardzo dziękuję za poświęcenie swojego czasu i udzielenie nam wielu cennych informacji.

4.1.2 Scenariusz wywiadu z uczestnikami projektów (nauczyciele, studenci, kadra uczelni)

CEL WYWIADU: *poznanie przesłanek i założeń projektu, jego realizacji oraz dotychczasowych efektów*

RESPONDENCI

- *Uczestnicy projektów (nauczyciele, studenci, kadra uczelni)*

WPROWADZENIE

⇒ **Przedstawienie firmy badawczej i opis celu badania**

Szanowna/y Pani/e, nazywam się ... Jestem przedstawicielem firmy EGO Evaluations for Government Organizations, która na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych realizuje badanie ewaluacyjne pt. „Zbadanie wybranych projektów zrealizowanych w ramach Polskiej Współpracy Rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ w latach 2010-2012.”

Celem tego badania jest poznanie efektów dotychczasowych projektów z zakresu Edukacji Globalnej. Badanie ma pomóc w opracowaniu nowych edycji Programu.

W ramach tego badania, prowadzimy rozmowy zarówno z uczestnikami projektów, trenerami, animatorami, jak i autorami publikacji.

Pani/a opinia, jako uczestnika projektu jest szczególnie cenna. Będziemy wdzięczni za podzielenie się z nami Pani/a wiedzą i doświadczeniem w tej materii.

⇒ **Informacja o zasadach poufności i innych zasadach prowadzenia rozmowy**

Opinie zebrane w toku wywiadów będą przez nas analizowane a następnie zaprezentowane w raporcie bądź w formie zbiorczej bądź jako anonimowe cytaty.

Czy mogę nagrać naszą rozmowę? Nagranie jest wyłącznie na potrzeby badania i będzie analizowane tylko przez naszego badacza. Jeżeli będzie Pani/u zależało na tym, by jakaś część wywiadu nie była nagrywana, to w każdej chwili mogę wyłączyć nagrywanie.

BLOK 1: DIAGNOZA” OPIERAJĄC SIĘ na przesłankach ...

Celem tego pakietu jest weryfikacja procesu doboru i rekrutacji nauczycieli, jak i ocena trafności ich wyboru pod kątem dalszego szerzenia idei Edukacji Globalnej.

Pytania:

5. Proszę powiedzieć:
 - w jakiej uczelni/szkole/instytucji jest Pani/Pan obecnie zatrudniona/y?
 - z jakich przedmiotów prowadzi Pani zajęcia/ wykłady ? lub w jakich dziedzinach prowadzi Pani/Pan prace naukowe ?
 - Czy przed projektem Pani/Pana zakres zajęć/prac naukowych był powiązany z zagadnieniami Edukacji Globalnej ?
6. Skąd Pani/Pan dowiedział/a się o projekcie ... ?
7. Co spowodowało, że zainteresowała się Pani/Pan zagadnieniami EG i wyraziła inicjatywę podniesienia wiedzy i kompetencji w tym zakresie?

BLOK 2: „DZIAŁANIE” JEŚLI będziemy kształtować, uświadamiać i zachęcać nauczycieli do wprowadzania zagadnień z zakresu Edukacji Globalnej w sprzyjającym otoczeniu.

Pytania:

1. Które działania projektowe najbardziej utkwiły Pani/Panu w pamięci ? (szkolenia, seminaria, podręcznik, materiały, inne) ?
2. Patrząc z perspektywy czasu, które z tych działań okazały się dla Pani/Pana najbardziej przydatne/użyteczne, dlaczego?
3. Czy program nauczania przewiduje włączenie zagadnień dot. EG?, czy metody nauczania o EG były spójne z programem w Pana/Pani szkole?
4. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan jakość działań, w których był/a Pan/Pani odbiorcą (wg. skali szkolnej 1-6):
 - prowadzonych szkoleń/seminariów (np: kwalifikacje wykładowców, sposób prowadzenia zajęć)
 - materiałów dydaktycznych,
 - podręczników/publikacji,
 - zawartość stron internetowych.

Sprzyjające otoczenie (bliższe i dalsze)

Celem tego działania jest identyfikacja kluczowych czynników, które mogły mieć wpływ na uruchomienie oczekiwanego mechanizmu zmiany wśród odbiorców, czyli zmiany sposobu myślenia, a w konsekwencji działania w zakresie EG.

Pytania:

2. Jakie są/były Pana/Pani zdaniem kluczowe czynniki „poza projektowe”, które zachęcają nauczycieli do wprowadzania zagadnień związanych z Edukacją Globalną w programach nauczania, czy inicjatywach szkolnych?

BLOK 3: „REZULTAT” ... TO przyczynimy się do wzrostu wiedzy i zmiany sposobu myślenia i działania wśród kadry szkół nt. Edukacji Globalnej, tym samym tworząc kadrę nauczycieli zdolną i umotywowaną do wprowadzenia zmian w swoich placówkach

Cele tego bloku są dwa. Po pierwsze chcemy się dowiedzieć czy zrealizowane projekty przyczyniły się do:

- podniesienia kompetencji (wiedza i umiejętności) wśród uczestników,
- zmiany sposobu ich myślenia, przy okazji inspirując ich wprowadzania zagadnień EG w praktyce poprzez:
 - przygotowanie i prowadzenie zajęć w szkołach nt. EG,
 - podejmowanie inicjatyw w zakresie EG,
 - prowadzenie prac naukowych w zakresie EG.

Po drugie chcemy uzyskać informacje czy uczestnicy projektów podjęli jakieś inicjatywy po zakończeniu projektu, czy zaszła jakaś zmiana w zakresie EG w samej szkole, jak i szerzej w systemie edukacji.

Pytania:

2. Czy działania projektowe umożliwiły Pani/Panu zdobycie wiedzy, kompetencji, które pozwoliły na prowadzenie samodzielne zajęć w szkole/uczelni lub podjęcie pracy naukowej nt. EG?
3. Czy działania projektowe zainspirowały/umotywowwały Panią/Pana do dalszego poszerzania wiedzy nt. EG? (Które najbardziej) jeśli tak, czy podjęła Pani /Pan inicjatywę w zakresie EG w szkole / na uczelni ? jeśli tak:
 - Na czym polegała Pani/Pana inicjatywa ?
 - Z jaką reakcją odbiorców (uczniów, studentów, kadry dydaktycznej, dyrekcji) spotkała się Pani /Pana inicjatywa?
 - Czy inicjatywa jest kontynuowana (w jakim zakresie) lub czy są podejmowane w szkole inne inicjatywy w zakresie EG, czy kontynuacja ma związek z Pani inicjatywą? Jeśli tak:
 - Czy dzięki inicjatywą/zajęciom w zakresie EG podniosła się świadomość ich adresatów (uczniowie, studenci, społeczności lokalne)?
 - Czy zmiana ich świadomości przełożyła się na zmiany w ich zachowaniach (np: oddolne inicjatywy uczniowskie)
 - Jakie jest nastawienie 1.) kadry dydaktycznej / 2.) nauczycieli / 3.) dyrekcji szkół do wprowadzania do programu zagadnień z zakresu Edukacji Globalnej, 4.) mediów lokalnych ?

BLOK 4: REKOMENDACJE

Celem tej części scenariusza jest identyfikacja ciekawych propozycji, które mogą przyczynić się do podniesienia efektywności i trwałości projektów z zakresu Edukacji Globalnej w kolejnych konkursach.

Pytania:

1. Jakie Pana/Pani zdaniem działaniami należałoby podjąć, aby wesprzeć proces wprowadzania zagadnień z zakresu Edukacji Globalnej w szkołach / na uczelniach?

PODZĘKOWANIE:

W imieniu całego zespołu badawczego, jak i Ministerstwa Spraw Zagranicznych bardzo dziękuję za poświęcenie swojego czasu i udzielenie nam wielu cennych informacji.

4.1.3 Scenariusz wywiadu z uczestnikami projektów (trenerzy, animatorzy)

CEL WYWIADU: *poznanie przesłanek i założeń projektu, jego realizacji oraz dotychczasowych efektów*

RESPONDENCI

- *Trenerzy, animatorzy w projektach*

WPROWADZENIE

⇒ Przedstawienie firmy badawczej i opis celu badania

Szanowna/y Pani/e, nazywam się ... Jestem przedstawicielem firmy EGO Evaluations for Government Organizations, która na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych realizuje badanie ewaluacyjne pt. „Zbadanie wybranych projektów zrealizowanych w ramach Polskiej Współpracy Rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ w latach 2010-2012.”

Celem tego badania jest poznanie efektów dotychczasowych projektów z zakresu Edukacji Globalnej. Badanie ma pomóc w opracowaniu nowej edycji Programu.

W ramach tego badania, prowadzimy rozmowy zarówno z uczestnikami projektów, trenerami, animatorami, jak i autorami publikacji.

Pani/a opinia, jako osoby zaangażowanej w zarządzanie i wdrażanie Projektu jest szczególnie cenna. Będziemy wdzięczni za podzielenie się z nami Pani/a wiedzą i doświadczeniem w tej materii.

⇒ Informacja o zasadach poufności i innych zasadach prowadzenia rozmowy

Opinie zebrane w toku wywiadów będą przez nas analizowane a następnie zaprezentowane w raporcie bądź w formie zbiorczej bądź jako anonimowe cytaty.

Czy mogę nagrać naszą rozmowę? Nagranie jest wyłącznie na potrzeby badania i będzie analizowane tylko przez naszego badacza. Jeżeli będzie Pani/u zależało na tym, by jakaś część wywiadu nie była nagrywana, to w każdej chwili mogę wyłączyć nagrywanie.

BLOK 1: DIAGNOZA” OPIERAJĄC SIĘ na przesłankach ...

Celem tego pakietu jest weryfikacja procesu doboru i rekrutacji trenerów/animatorów, jak i ocena trafności ich wyboru pod kątem dalszego szerzenia idei Edukacji Globalnej w szkołach podstawowych i wyższych.

Pytania:

8. Proszę powiedzieć:
 - Czy przed projektem Pani/Pana zakres obowiązków był powiązany z zagadnieniami Edukacji Globalnej ?
 - Czy nadal się Pan zajmuje tym zagadnieniami, w jakim zakresie ?
9. Co spowodowało, że zainteresował/a się Pani/Pan zagadnieniami EG i wyraził/a inicjatywę:
 - podniesienia kompetencji w tym zakresie?
 - szerzenia idei EG wśród nauczycieli, kadry akademickiej?
10. Czy Pana/Pani zdaniem uczestnicy szkoleń/seminariów/kursów przez Panią/Pana prowadzonych byli właściwie dobrani do tematyki zajęć, to znaczy:
 - czy byli zainteresowani zajęciami i umotywowani do podniesienia kompetencji w zakresie EG ? (proszę podać jaki % osób był wyraźnie zainteresowany)
 - czy byli aktywni podczas zajęć
 - jakich przedmiotów najczęściej nauczali, z jakich szkół pochodzili
11. Jakiego Pana/Pani zdaniem były główne powody dla których nauczyciele zdecydowali się na uczestnictwo w szkoleniach?

BLOK 2: „DZIAŁANIE” JEŚLI będziemy kształtować, uświadamiać i zachęcać nauczycieli do wprowadzania zagadnień z zakresu Edukacji Globalnej w sprzyjającym otoczeniu.

Pytania:

5. Które zajęcia, tematy najbardziej podobały się uczestnikom szkoleń/seminariów, dlaczego?
6. Czy po zakończeniu szkoleń/seminariów nauczyciele/uczniowie często zwracali się do Państwa z prośbą o radę, wskazówkę związaną z inicjatywami z zakresu EG?
7. Czy słyszał Pan/Pani o inicjatywach z zakresu EG podejmowanych przez nauczycieli, uczniów lub studentów? Jaka jest skala tego zjawiska. Proszę podać przykłady

Sprzyjające otoczenie (bliższe i dalsze)

Celem tego działania jest identyfikacja kluczowych czynników, które mogły mieć wpływ na uruchomienie oczekiwanego mechanizmu zmiany wśród odbiorców, czyli zmiany sposobu myślenia, a w konsekwencji działania w zakresie EG.

Pytania:

3. Jakie są/były Pana/Pani zdaniem kluczowe czynniki „poza projektowe”, które zachęcają nauczycieli do wprowadzania zagadnień związanych z Edukacją Globalną w programach nauczania, czy inicjatywach szkolnych ?
4. Jakie jest nastawienie kadry dydaktycznej / nauczycieli /dyrekcji szkół do wprowadzania do programu zagadnień z zakresu Edukacji Globalnej ?
5. Czy Pana/Pani zdaniem projekt miał szansę wpłynąć przenieść zmianę strukturalną w systemie edukacji (otoczenie dalsze).

BLOK 3: REKOMENDACJE

Celem tej części scenariusza jest identyfikacja ciekawych propozycji, które mogą przyczynić się do podniesienia efektywności i trwałości projektów z zakresu Edukacji Globalnej w kolejnych konkursach.

Pytania:

1. Jakie Pana/Pani zdaniem działaniami należałoby podjąć, aby wesprzeć proces wprowadzania zagadnień z zakresu Edukacji Globalnej w szkołach / na uczelniach?

PODZĘKOWANIE:

W imieniu całego zespołu badawczego, jak i Ministerstwa Spraw Zagranicznych bardzo dziękuję za poświęcenie swojego czasu i udzielenie nam wielu cennych informacji.

4.1.4 Scenariusz wywiadu z ekspertami ds. Edukacji Globalnej

CEL WYWIADU: *poznanie przesłanek i założeń projektu, jego realizacji oraz dotychczasowych efektów*

RESPONDENCI

- *Eksperci ds. Edukacji Globalnej*

WPROWADZENIE

⇒ Przedstawienie firmy badawczej i opis celu badania

Szanowna/y Pani/e, nazywam się ... Jestem przedstawicielem firmy EGO Evaluations for Government Organizations, która na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych realizuje badanie ewaluacyjne pt.

„Zbadanie wybranych projektów zrealizowanych w ramach Polskiej Współpracy Rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ w latach 2010-2012.”

Celem tego badania jest poznanie efektów dotychczasowych projektów z zakresu Edukacji Globalnej. Badanie ma pomóc w opracowaniu nowej edycji Programu.

W ramach tego badania, prowadzimy rozmowy zarówno z uczestnikami projektów, trenerami, animatorami, jak i autorami publikacji jak i ekspertami.

Pani/a opinia, jako osoby zaangażowanej w zarządzanie i wdrażanie Projektu jest szczególnie cenna. Będziemy wdzięczni za podzielenie się z nami Pani/a wiedzą i doświadczeniem w tej materii.

⇒ Informacja o zasadach poufności i innych zasadach prowadzenia rozmowy

Opinie zebrane w toku wywiadów będą przez nas analizowane a następnie zaprezentowane w raporcie bądź w formie zbiorczej bądź jako anonimowe cytaty.

Czy mogę nagrać naszą rozmowę? Nagranie jest wyłącznie na potrzeby badania i będzie analizowane tylko przez naszego badacza. Jeżeli będzie Pani/u zależało na tym, by jakaś część wywiadu nie była nagrywana, to w każdej chwili mogę wyłączyć nagrywanie

Pytania:

6. Jakie są Pana/Pani zdaniem kluczowe czynniki „poza projektowe”, które zachęcają nauczycieli do wprowadzania zagadnień związanych z Edukacją Globalną w programach nauczania, czy inicjatywach szkolnych ?
7. Czy popularyzacja zagadnień z zakresu EG jest równomierna w całym kraju, czy są miejsca, do których bardzo ciężko się dostać z ideą EG? Jeśli tak, co powoduje takie różnice?
8. Jakie jest nastawienie kadry dydaktycznej/nauczycieli/dyrekcji szkół do wprowadzania zagadnień z zakresu Edukacji Globalnej do programu nauczania w szkołach w dużych miastach, małych i średnich miastach, obszarze wiejskim?
9. Czy Pana/Pani zdaniem projekty edukacyjne realizowane w ramach Współpracy Rozwojowej mają szansę wpłynąć przenieść zmianę strukturalną w systemie edukacji (otoczenie dalsze).
10. Czy/w jaki sposób zrealizowane projekty przyczyniły się do wsparcia istniejących lub wypracowania nowych rozwiązań systemowych?
11. Jakie Pana/Pani zdaniem są główne powody dla których nauczyciele decydują się na uczestnictwo w szkoleniach z zakresu EG?
12. Czy działania nauczycieli/wykładowców podnoszą świadomość nt. EG wśród głównych adresatów (uczniów, studentów, rodziców)?
13. Czy słyszała Pani/Pan o inicjatywach oddolnych z zakresu EG podejmowanych przez nauczycieli, uczniów lub studentów? Jaka jest skala tego zjawiska. Proszę podać najciekawsze przykłady?

REKOMENDACJE

Celem tej części scenariusza jest identyfikacja ciekawych propozycji, które mogą przyczynić się do podniesienia efektywności i trwałości projektów z zakresu Edukacji Globalnej w kolejnych konkursach.

Pytania:

1. Jakie Pana/Pani zdaniem działaniami należałoby podjąć, aby wesprzeć proces wprowadzania zagadnień z zakresu Edukacji Globalnej w szkołach/na uczelniach ?

PODZĘKOWANIE:

W imieniu całego zespołu badawczego, jak i Ministerstwa Spraw Zagranicznych bardzo dziękuję za poświęcenie swojego czasu i udzielenie nam wielu cennych informacji.

4.2 ROZWÓJ REGIONALNY I DOBRE RZĄDZENIE

4.2.1 Scenariusz wywiadu z koordynatorami projektów / partnerami po stronie ukraińskiej

CEL WYWIADU: *poznanie przesłanek i założeń projektu, jego realizacji oraz dotychczasowych efektów*

RESPONDENCI

- *Koordynatorzy projektów / partnerzy*
- *Przedstawiciele wnioskodawcy (kierownik instytucji)*

WPROWADZENIE

⇒ **Prezentacja firmy badawczej i opis celu badania**

Szanowna/y Pani/e, nazywam się ... Jestem przedstawicielem firmy EGO Evaluations for Government Organizations, która na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych realizuje badanie ewaluacyjne pt. „Zbadanie wybranych projektów zrealizowanych w ramach Polskiej Współpracy Rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ w latach 2010-2012.”

Celem tego badania jest poznanie efektów dotychczasowych projektów z zakresu Współpracy Rozwojowej. Efektem badania będzie wskazanie ewentualnych kierunków i zakresu zmian w Programie, które powinny być wykorzystane w kolejnych jego edycjach .

W ramach tego badania, oprócz innych działań, prowadzimy rozmowy zarówno z koordynatorami projektów po stronie polskiej i ukraińskiej, jak również uczestnikami projektów.

Pani/a opinia, jako osoby zaangażowanej w zarządzanie i wdrażanie Projektu jest szczególnie cenna. Będziemy wdzięczni za podzielenie się z nami Pani/a wiedzą i doświadczeniem w tej materii.

⇒ **Informacja o zasadach poufności i innych zasadach prowadzenia rozmowy**

Opinie zebrane w toku wywiadów będą przez nas analizowane a następnie zaprezentowane w raporcie bądź w formie zbiorczej bądź jako anonimowe cytaty.

Czy mogę nagrać naszą rozmowę? Nagranie jest wyłącznie na potrzeby badania i będzie analizowane tylko przez naszego badacza. Jeżeli będzie Pani/u zależało na tym, by jakaś część wywiadu nie była nagrywana, to w każdej chwili mogę wyłączyć nagrywanie.

BLOK I

UWAGI DLA MODERATORA

Element narracji, któremu służyć ma odpowiedź udzielona przez rozmówców:

„JEŚLI będziemy kształcić wybranych przedstawicieli administracji publicznej/organizacji pozarządowych na Ukrainie w zakresie funkcjonowania dobrych praktyk w Polsce (dot. prowadzenia polityki rozwoju regionalnego oraz realizacji zasady dobrego rządzenia)”

Celem niniejszego bloku jest udzielenie odpowiedzi w zakresie:

1.1 właściwego doboru przykładów dobrych praktyk

Celem tego elementu badania będzie dokonanie oceny trafności i sposobu doboru praktyk realizowanych w Polsce pod kątem możliwości ich zastosowania na Ukrainie.

1.2 właściwego doboru i rekrutacji uczestników

Celem tego pakietu jest weryfikacja procesu doboru i rekrutacji uczestników pod kątem możliwości wykorzystania przez nich dobrych praktyk na Ukrainie.

1.3 zapewnienie właściwych narzędzi edukacji i wysokiej jakości materiałów dydaktycznych

Celem tego zadania jest dokonanie oceny zarówno doboru właściwych narzędzi (szkolenia, wizyty studyjne, warsztaty, konferencje, publikacje), jak również samych materiałów dydaktycznych (w tym prezentacje, scenariusze warsztatów...) oraz kompetencji trenerów/szkoleniowców/animatorów.

1. Proszę powiedzieć, jakie projekty (z podobnego zakresu do omawianego projektu) realizowała Pana/Pani instytucja (wnioskodawca) przed, w trakcie i po realizacji projektu?

Moderator:

- Proszę dopytać o ich skalę i przybliżoną wartość,
- Proszę dopytać o ewentualne związki tych projektów z ocenianym projektem, czy zachodzi zjawisko komplementarności
- Jeśli instytucja nie realizowała podobnych projektów proszę dopytać, jakiego typu projekty są realizowane, jakie są ich źródła finansowania.

2. Proszę powiedzieć, jakim potencjałem do realizacji projektów, jako instytucja (wnioskodawca) Państwo dysponujecie?

Moderator: Niniejsze pytanie zadajemy, wtedy, kiedy nie możemy znaleźć wystarczających informacji nt. wnioskodawcy w internecie. Podczas wywiadu możemy zadać pytania:

- Ile projektów rocznie realizuje instytucja (przed i po projekcie), jaka jest średnia wartość projektów, źródła finansowania?
- Ile osób pracuje na stałe w instytucji?
- Jak długo działa instytucja?

3. Proszę powiedzieć, jakie były najważniejsze przesłanki zdefiniowania takiego, a nie innego zakresu tematycznego projektu? Co zdecydowało o ostatecznym kształcie projektu?

Moderator: Dopytać się:

- Czy projekt wynikał z doświadczeń wnioskodawcy?

- Czy zakres projektu uwzględniał potencjał partnera ukraińskiego? Czy/w jakim stopniu/w jakich aspektach realizowane działania projektowe były komplementarne z działaniami/planami beneficjentów?
 - W jakim stopniu prowadzona była diagnoza potrzeb na Ukrainie?
 - Czy przy definiowaniu zakresu projektu były brane pod uwagę jakieś konkretne ukraińskie dokumenty strategiczne?
 - Czy, a jeżeli tak, to w jaki sposób kształt i zakres projektów uwzględniał specyfikę kulturową beneficjentów ukraińskich?
 - **WYŁĄCZNIE DLA PARTNERA UKRAIŃSKIEGO:** Czy/jakie narzędzia stosowane w projekcie stanowiły dla beneficjenta przykład nowoczesnych technologii i/lub rozwiązań alternatywnych do dotąd wykorzystywanych?
 - Czy posiada Pani/Pan informacje na temat podobnych projektów realizowanych przez innych donatorów?
4. Jak ocenia Pani/Pan proces wyboru projektów w ramach Polskiej Pomocy Rozwojowej? (pytanie wyłącznie dla przedstawicieli wnioskodawcy)

Moderator: Należy dopytać:

- Czy Pani/a zdaniem, system wyboru projektów umożliwił wyłonienie przedsięwzięć najlepiej przyczyniających się do osiągnięcia celów polskiej współpracy rozwojowej?
- Czy Pani/Pana zdaniem istniejący system zarządzania i wdrażania projektów polskiej pomocy rozwojowej jest efektywny kosztowo?
- Czy są jakieś elementy związane z aplikowaniem lub realizacją projektów, które są szczególnie praco- lub kosztochłonne?
- Z których elementów związanych z aplikowaniem lub realizacją projektów Pani/Pana zdaniem można by zrezygnować?

5. Proszę powiedzieć, w jaki sposób przebiegła/przebiega rekrutacja uczestników projektów?

Moderator: Należy dopytać:

- Jakie były kluczowe kryteria wyboru uczestników projektów (na szkolenia/ konferencje/ wizyty studyjne)?
- (o ile dotyczy) Proszę powiedzieć, w jaki sposób powstały, czym kierowano się przy tworzeniu list dystrybucyjnych do podręczników/publikacji?
- Czy z perspektywy czasu, Pani/a zdaniem sposób wyboru kandydatów był trafny, czy przy ponownej realizacji projektu przeprowadzono by zmiany w sposobie rekrutacji? Jeśli tak, to jakie?

6. Proszę powiedzieć w jaki sposób rekrutowano trenerów/szkoleniowców do projektów?

Moderator: Należy dopytać:

- Czym kierowano się przy wyborze kandydatów na pozycje trenerów/szkoleniowców?
- Czy z perspektywy czasu, Pani/a zdaniem sposób wyboru kandydatów był trafny, czy przy ponownej realizacji projektu przeprowadzono by zmiany w sposobie rekrutacji? Jeśli tak, to jakie?

7. Proszę powiedzieć, na jakiej podstawie wybrano narzędzia służące do realizacji projektu? Co zdecydowało o ich wyborze?

(Moderator: w razie potrzeby należy przypomnieć Respondentowi narzędzia, jakie wykorzystano w projekcie)

Moderator: Należy dopytać:

- *(WYŁĄCZNIE DLA PRZEDSTAWICIELA WNIOSKODAWCY) Czy i w jakim zakresie konsultowano propozycję narzędzi z partnerem ukraińskim?*
- *Czy przy ich wyborze opierano się na pozytywnych doświadczeniach z innych projektów (własnych lub cudzych), jeśli tak, to jakich?*

8. Proszę powiedzieć, które narzędzia Pani/a zdaniem okazały się najbardziej efektywne i skuteczne pod względem przekazywania wiedzy nt. dobrych praktyk? Proszę wyjaśnić co o tym zdecydowało?

Moderator: Należy dopytać

- *Które narzędzia okazały się najmniej efektywne i skuteczne, dlaczego?*

BLOK II

UWAGI DLA MODERATORA

Element narracji, któremu służyć ma odpowiedź udzielona przez rozmówców:

„TO przyczynimy się do wzrostu wiedzy i świadomości przedstawicieli administracji publicznej/organizacji pozarządowych, tworząc grupę liderów lokalnych zdolnych do wprowadzania zmian na swoim terytorium”

Cele niniejszego bloku jest zdobycie informacji dot.:

3.1. *Podniesienia kompetencji (wiedza i umiejętności) i właściwe „oprzyrządowanie” liderów*

Celem tego elementu badania jest udzielenie odpowiedzi, czy zrealizowane projekty przyczyniły się do podniesienia kompetencji (wiedza i umiejętności) wśród uczestników oraz zmiany sposobu ich myślenia.

3.2. *Zainspirowania liderów lokalnych do wprowadzania nowych rozwiązań*

Na tym etapie badania staramy się zweryfikować w jakim stopniu udało się zainspirować uczestników szkoleń/wizyt studyjnych do wprowadzania zmian ten aspekt realizacji projektów.

3.3. *Oceny otoczenia*

Celem tego działania jest identyfikacja kluczowych czynników, które mogły mieć wpływ na uruchomienie oczekiwanego mechanizmu zmiany wśród uczestników projektu, czyli zmiany sposobu myślenia, a w konsekwencji działania.

9. Proszę powiedzieć, czy/w jakim stopniu zostały osiągnięto cele i wykonano zadania (średnioterminowe i długoterminowe) określone w projekcie?

Moderator: Należy dopytać:

- *Osiągnięcie których z celów było najbardziej problematyczne, było dla Państwa najtrudniejsze i dlaczego?*

10. Proszę powiedzieć, czy/w jakim stopniu, Pani/a zdaniem realizacja projektu przyczyniła się do rozwoju potencjału i wzmocnienia instytucji/organizacji partnerskich?

Moderator: *Należy dopytać:*

- *Które z działań w projekcie miały największy wpływ?*
- *Czy można wskazać działania, które miały wpływ negatywny?*

11. Czy/w jaki sposób, Pani/a zdaniem działania podejmowane w projekcie przyczyniły się do zmian w postawach lub działaniach beneficjentów?

Moderator: *Należy dopytać:*

- *Czy wystąpiły jakieś niekorzystne efekty zewnętrzne związane z realizacją projektów?*

12. Czy Pani/a zdaniem, sposób realizacji projektów uwzględniał zmieniającą się sytuację społeczno-gospodarczą oraz polityczną na Ukrainie i w Polsce?

Moderator: *Należy dopytać:*

- *Czy, a jeżeli tak, to w jaki sposób realizacja wspólnie przez Polskę i Ukrainę turnieju Euro 2012 wpłynęła na skuteczność realizacji projektów polskiej pomocy rozwojowej?*

BLOK III

UWAGI DLA MODERATORA

Element narracji, któremu służyć ma odpowiedź udzielona przez rozmówców:

I DZIĘKI TEMU dokonamy transferu dobrych praktyk, a tym samym podniesienia jakości w zakresie prowadzenia polityki rozwoju regionalnego oraz realizacji zasady dobrego rządzenia na Ukrainie

4.1. Wprowadzanie zmian przez liderów lokalnych

Celem tego elementu badania jest dokonanie oceny stopnia w jakim działania projektu wpłynęły na faktyczne działanie uczestników.

4.2. Tworzenie struktur i sieci współpracy zainspirowanych praktykami polskimi oraz nowych rozwiązań

Celem tego etapu realizacji wywiadu będzie zebranie informacji dot. trwałych struktur (organizacyjnych, zmian w funkcjonowaniu organizacji uczestników, nieformalnych sieci współpracy) mających swoje źródło w działaniach podejmowanych w projekcie.

4.3. Tworzenie wizerunku Polski jako kraju otwartego i postępowego

Istotnym wymiarem realizacji projektu jest budowa korzystnego wizerunku Polski jako kraju otwartego i postępowego. Na tym etapie realizacji wywiadu będziemy chcieli uzyskać informacje w tym zakresie.

13. Proszę powiedzieć, na podstawie swojego doświadczenia, czy/w jaki sposób zrealizowane projekty przyczyniły się do wsparcia istniejących lub wypracowania nowych rozwiązań systemowych?

Moderator. *Należy dopytać:*

- *Z jakich form wsparcia należy w przyszłości zrezygnować z uwagi na ich niską efektywność (stosunek nakładów do osiągniętych efektów)?*

- Czy możliwy był inny rodzaj interwencji, który mógłby przyczynić się do rozwiązania tego samego problemu za niższą cenę i bez wpływu na jakość wyników?

14. Jakimi działaniami/formami wsparcia Pani/a zdaniem można by w przyszłości podnieść dotychczas osiągniętą w projektach trwałość?

Moderator. Należy dopytać:

- Czy/w jaki sposób produkty i osiągnięcia projektów są wykorzystywane i rozwijane przez beneficjentów? Czy można podać przykłady w tym zakresie?
- Czy/jakie działania dodatkowe podejmowane były w celu efektywnego wykorzystywania zasobów w trakcie realizacji projektów (np. z uwagi na zmiany różnych aspektów sytuacji beneficjenta)?
- Czy wystąpił/na czym polegał efekt multiplikacji (rozszerzenia przekazanych doświadczeń)?
- Czy współpraca polskich wnioskodawców z partnerami/instytucjami z Ukrainy była w jakiejś formie kontynuowana po zakończeniu realizacji projektu (np. w formie wspólnej aplikacji o inne środki finansowe)?

15. Proszę powiedzieć, Pani/a zdaniem, jakie działania projektowe i dlaczego sprzyjały umacnianiu pozytywnego wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej?

Moderator. Należy dopytać:

- Czy realizacja projektu przyczyniała się do przełamywania stereotypów i uprzedzeń wpływających na rozwój? Proszę podać ewentualne przykłady.
- Jakie działania miały największy efekt w tym zakresie, a które okazały się nieskuteczne lub wręcz przeszkadzały?

16. Proszę powiedzieć, czy problematyka praw człowieka była brana pod uwagę lub była celem części działań realizowanych w ramach Państwa projektu?

Moderator –uwaga metodologiczna:

*Prawa człowieka stanowią istotny element wywiadu i całego badania. Włączenie problematyki praw człowieka do głównego nurtu pomocy rozwojowej (jak wynika z oczekiwań zamawiającego) opiera się na przekonaniu, że prawa człowieka i rozwój są ze sobą ściśle powiązane i nawzajem się wzmacniają. Problematyka praw człowieka (w szczególności w aspekcie równości szans) była jednym z elementów wniosku aplikacyjnego. Na tym etapie realizacji wywiadu należy zebrać informacje na ten temat. **W szczególności należy dopytać:***

- W jaki sposób projekt dotykał/realizował kwestie związane ze wzmacnianiem praw człowiek?
- W jaki sposób realizowana była w ramach projektu zasada równości szans?
- Z perspektywy czasu jakie inne działania w kontekście wzmacniania poszanowania praw człowiek można by było zrealizować w projekcie?

17. Jakie inne rozwiązania/informacje mogłyby Pani/a zdaniem być użyteczne w kontekście realizacji przyszłych projektów z zakresu pomocy rozwojowej? Jakich możliwości działań brakowało w dotychczas realizowanych projektach?

PODZĘKOWANIE:

W imieniu całego zespołu badawczego, jak i Ministerstwa Spraw Zagranicznych bardzo dziękuję za poświęcenie swojego czasu i udzielenie nam wielu cennych informacji.

4.2.2 Scenariusz wywiadu z uczestnikami projektów po stronie ukraińskiej:

CEL WYWIADU: poznanie informacji na temat sposobu realizacji i efektów projektu

RESPONDENCI

- Uczestnicy projektu po stronie ukraińskiej

WPROWADZENIE

⇒ Przedstawienie firmy badawczej i opis celu badania

Szanowna/y Pani/e, nazywam się ... Jestem przedstawicielem firmy EGO Evaluations for Government Organizations, która na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych realizuje badanie ewaluacyjne pt. „Zbadanie wybranych projektów zrealizowanych w ramach Polskiej Współpracy Rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ w latach 2010-2012.”

Celem tego badania jest poznanie efektów dotychczasowych projektów z zakresu Współpracy Rozwojowej. Efektem badania będzie wskazanie ewentualnych kierunków i zakresu zmian w Programie, które powinny być wykorzystane w kolejnych jego edycjach .

W ramach tego badania, oprócz innych działań, prowadzimy rozmowy zarówno z koordynatorami projektów po stronie polskiej i ukraińskiej, jak również uczestnikami projektów.

Pani/a opinia, jako osoby zaangażowanej w zarządzanie i wdrażanie Projektu jest szczególnie cenna. Będziemy wdzięczni za podzielenie się z nami Pani/a wiedzą i doświadczeniem w tej materii.

⇒ Informacja o zasadach poufności i innych zasadach prowadzenia rozmowy

Opinie zebrane w toku wywiadów będą przez nas analizowane a następnie zaprezentowane w raporcie bądź w formie zbiorczej bądź jako anonimowe cytaty.

Czy mogę nagrać naszą rozmowę? Nagranie jest wyłącznie na potrzeby badania i będzie analizowane tylko przez naszego badacza. Jeżeli będzie Pani/u zależało na tym, by jakaś część wywiadu nie była nagrywana, to w każdej chwili mogę wyłączyć nagrywanie.

BLOK I

UWAGI DLA MODERATORA

Element narracji, któremu służyć ma odpowiedź udzielona przez rozmówców:

„JEŚLI będziemy kształcić wybranych przedstawicieli administracji publicznej/organizacji pozarządowych na Ukrainie w zakresie funkcjonowania dobrych praktyk w Polsce (dot. prowadzenia polityki rozwoju regionalnego oraz realizacji zasady dobrego rządzenia), biorąc pod uwagę:”

Celem niniejszego bloku jest udzielenie odpowiedzi w zakresie

1.1 właściwego doboru przykładów dobrych praktyk

Celem tego elementu badania będzie dokonanie oceny trafności i sposobu doboru praktyk realizowanych w Polsce pod kątem możliwości ich zastosowania na Ukrainie.

1.2 właściwego doboru i rekrutacji uczestników

Celem tego pakietu jest weryfikacja procesu doboru i rekrutacji uczestników pod kątem możliwości wykorzystania przez nich dobrych praktyk na Ukrainie.

1.3 zapewnienie właściwych narzędzi edukacji i wysokiej jakości materiałów dydaktycznych

Celem tego zadania jest dokonanie oceny zarówno doboru właściwych narzędzi (szkolenia, wizyty studyjne, warsztaty, konferencje, publikacje), jak również samych materiałów dydaktycznych (w tym prezentacje, scenariusze warsztatów...) oraz kompetencji trenerów/szkoleniowców/animatorów.

1. Czy Pan/i zdaniem instytucje realizujące projekt działały sprawnie?

Moderator: *Podczas wywiadu możemy zadać pytania:*

- *Czy wystąpiły jakieś istotne problemy organizacyjne w trakcie realizacji projektu, jeżeli tak to jakie?*

2. Czy Pan/i zdaniem projekt był dostosowany do potrzeb uczestników ukraińskich?

Moderator: *Dopytać się:*

- *Czy/ w jakim stopniu/ w jakich aspektach realizowane działania projektowe były komplementarne z działaniami/ planami beneficjentów?*
- *Czy w realizacji projektu widoczne były nawiązania do specyficznej sytuacji na Ukrainie, dokumentów strategicznych?*
- *Czy jeżeli tak to jakie narzędzia stosowane w projekcie stanowiły przykład nowoczesnych technologii i/lub rozwiązań alternatywnych do dotąd wykorzystywanych?*
- *Czy posiada Pani/Pan informacje nt podobnych projektów realizowanych przez innych donatorów?*

3. W jaki sposób przebiega rekrutacja uczestników projektów?

Moderator: *Należy dopytać:*

- *Jakie były kluczowe kryteria wyboru uczestników projektów (szkolenia/ konferencje/ wizyty studyjne)?*
- *Czy z perspektywy czasu wybór uczestników był trafny?*

Moderator: *Przed zadaniem kolejnego pytania należy dopytać w jakich działaniach uczestnik brał udział i odpowiednio profilować pytania (4 i 5).*

4. Czy Pan/i zdaniem dobór narzędzi (szkolenia/wizyty studyjne) był właściwy?
- Czy był/a Pan/i konsultowana w zakresie doboru narzędzi?
5. Jak ocenie Pani poszczególne narzędzia (szkolenia/wizyty studyjne/konferencje)?

Moderator: Posłużyć się skalą od 1 do 5, gdzie 5 oznacza ocenę bardzo wysoką a 1 bardzo niską.

BLOK II

UWAGI DLA MODERATORA

Element narracji, któremu służyć ma odpowiedź udzielona przez rozmówców:

„TO przyczynimy się do wzrostu wiedzy i świadomości przedstawicieli administracji publicznej/organizacji pozarządowych, tworząc grupę liderów lokalnych zdolnych do wprowadzania zmian na swoim terytorium”

Cele niniejszego bloku jest zdobycie informacji dot.:

3.1. Podniesienia kompetencji (wiedza i umiejętności) i właściwe „oprzyrządowanie” liderów

Celem tego elementu badania jest udzielenie odpowiedzi, czy zrealizowane projekty przyczyniły się do podniesienia kompetencji (wiedza i umiejętności) wśród uczestników oraz zmiany sposobu ich myślenia.

3.2. Zainspirowania liderów lokalnych do wprowadzania nowych rozwiązań

Na tym etapie badania staramy się zweryfikować w jakim stopniu udało się zainspirować uczestników szkoleń/wizyt studyjnych do wprowadzania zmian ten aspekt realizacji projektów.

3.3. Oceny otoczenia

Celem tego działania jest identyfikacja kluczowych czynników, które mogły mieć wpływ na uruchomienie oczekiwanego mechanizmu zmiany wśród uczestników projektu, czyli zmiany sposobu myślenia, a w konsekwencji działania.

10. Czy a jeżeli tak to w jaki sposób udział w projekcie zainspirował Pana/Panią do zmiany myślenia/działania?

Moderator: Należy dopytać:

- Czy można prosić o przykład takiego konkretnego działania?

11. Czy sposób realizacji projektów uwzględniał zmieniającą się sytuację społeczno-gospodarczo-polityczną na Ukrainie i w Polsce?

Moderator: Należy dopytać:

- Czy, a jeżeli tak to w jaki sposób realizacja wspólnie przez Polskę i Ukrainę turnieju Euro 2012 wpłynęła na skuteczność realizacji projektów polskiej pomocy rozwojowej?

BLOK III

UWAGI DLA MODERATORA

Element narracji, któremu służyć ma odpowiedź udzielona przez rozmówców:

I DZIĘKI TEMU dokonamy transferu dobrych praktyk, a tym samym podniesienia jakości w zakresie prowadzenia polityki rozwoju regionalnego oraz realizacji zasady dobrego rządzenia na Ukrainie

4.1. Wprowadzanie zmian przez liderów lokalnych

Celem tego elementu badania jest dokonanie oceny stopnia w jakim działania projektu wpłynęły na faktyczne działanie uczestników.

4.2. Tworzenie struktur i sieci współpracy zainspirowanych praktykami polskimi oraz nowych rozwiązań

Celem tego etapu realizacji wywiadu będzie zebranie informacji dot. trwałych struktur (organizacyjnych, zmian w funkcjonowaniu organizacji uczestników, nieformalnych sieci współpracy) mających swoje źródło w działaniach podejmowanych w projekcie.

4.3. Tworzenie wizerunku Polski jako kraju otwartego i postępowego

Istotnym wymiarem realizacji projektu jest budowa korzystnego wizerunku Polski jako kraju otwartego i postępowego. Na tym etapie realizacji wywiadu będziemy chcieli uzyskać informacje w tym zakresie.

12. Czy/w jaki sposób zrealizowane projekty przyczyniły się do wsparcia istniejących lub wypracowania nowych rozwiązań systemowych?

Moderator. Należy dopytać:

- Czy można prosić o podanie przykładów takich rozwiązań?
- Czy możliwy był inny rodzaj interwencji, który mógłby przyczynić się do rozwiązania tego samego problemu za niższą cenę i bez wpływu na jakość wyników?

13. Jakimi działaniami/formami wsparcia w przyszłości można by podnieść trwałość dotychczas osiągniętą w projektach?

Moderator. Należy dopytać:

- Czy, jeżeli tak to w jaki sposób produkty i osiągnięcia projektów są wykorzystywane i rozwijane? Czy można podać przykłady w tym zakresie?
- Czy można podać przykłady działań (niekoniecznie związanych z bezpośrednią realizacją tego projektu), które były chociaż częściowo zainspirowane realizacją projektu?
- Czy współpraca polskich wnioskodawców z partnerami/instytucjami z Ukrainy była w jakiejś formie kontynuowana po zakończeniu realizacji projektu (np. w formie wspólnej aplikacji o inne środki finansowe)?

14. Czy Pana/i zdaniem realizacja projektu pozytywnie wpłynęła na wizerunek Polski? Jakie działania projektowe i dlaczego sprzyjały umacnianiu pozytywnego wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej?

Moderator. Należy dopytać:

- Czy Pana/Pani zdaniem realizacja projektu przyczyniała się do przełamania stereotypów i uprzedzeń wpływających na rozwój? Proszę podać ewentualne przykłady.
- Jakie działania miały największy efekt w tym zakresie

15. Czy problematyka praw człowieka była brana pod uwagę lub była celem części działań realizowanych w ramach projektu?

Moderator –uwaga metodologiczna:

Prawa człowieka stanowią istotny element wywiadu i całego badania. Włączenie problematyki praw człowieka do głównego nurtu pomocy rozwojowej (jak wynika z oczekiwań zamawiającego) opiera się na przekonaniu, że prawa człowieka i rozwój są ze sobą ściśle powiązane i nawzajem się wzmacniają. Problematyka praw człowieka (w szczególności w aspekcie równości szans) była jednym z elementów wniosku aplikacyjnego. Na tym etapie realizacji wywiadu należy zebrać informacje na ten temat. **W szczególności należy dopytać:**

- Czy Pan/i zdaniem projekt dotykał/realizował kwestie związane ze wzmacnianiem praw człowieka?
- W jaki sposób realizowana była w ramach projektu zasada równości szans?

16. Jakie inne rozwiązania/informacje mogłyby Pana/Pani zdaniem być użyteczne w kontekście realizacji przyszłych projektów z zakresu pomocy rozwojowej?

PODZĘKOWANIE:

W imieniu całego zespołu badawczego, jak i Ministerstwa Spraw Zagranicznych bardzo dziękuję za poświęcenie swojego czasu i udzielenie nam wielu cennych informacji.

4.2.3 Scenariusz wywiadu z osobą prowadzącą szkolenie/warsztat lub odpowiedzialną za organizację wizyty studyjnej/ konferencji dla uczestników na Ukrainie

CEL WYWIADU: *poznanie sposobu realizacji oraz dotychczasowych efektów projektu*

RESPONDENCI

- osoby prowadzące szkolenia/warsztaty lub
- odpowiedzialne za organizację wizy studyjnych/konferencji

WPROWADZENIE

⇒ **Przedstawienie firmy badawczej i opis celu badania**

Szanowna/y Pani/e, nazywam się ... Jestem przedstawicielem firmy EGO Evaluations for Government Organizations, która na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych realizuje badanie ewaluacyjne pt. „Zbadanie wybranych projektów zrealizowanych w ramach Polskiej Współpracy Rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ w latach 2010-2012.”

Celem tego badania jest poznanie efektów dotychczasowych projektów z zakresu Współpracy Rozwojowej. Efektem badania będzie wskazanie ewentualnych kierunków i zakresu zmian w Programie, które powinny być wykorzystane w kolejnych jego edycjach .

W ramach tego badania, oprócz innych działań, prowadzimy rozmowy zarówno z koordynatorami projektów po stronie polskiej i ukraińskiej, jak również uczestnikami projektów.

Pani/a opinia, jako osoby zaangażowanej w zarządzanie i wdrażanie Projektu jest szczególnie cenna. Będziemy wdzięczni za podzielenie się z nami Pani/a wiedzą i doświadczeniem w tej materii.

⇒ **Informacja o zasadach poufności i innych zasadach prowadzenia rozmowy**

Opinie zebrane w toku wywiadów będą przez nas analizowane a następnie zaprezentowane w raporcie bądź w formie zbiorczej bądź jako anonimowe cytaty.

Czy mogę nagrać naszą rozmowę? Nagranie jest wyłącznie na potrzeby badania i będzie analizowane tylko przez naszego badacza. Jeżeli będzie Pani/u zależało na tym, by jakaś część wywiadu nie była nagrywana, to w każdej chwili mogę wyłączyć nagrywanie.

MODERATOR: NA POCZĄTKU WYWIADU (o ile nie można powziąć takich informacji wcześniej) NALEŻY DOWIEDZIEĆ SIĘ W JAKICH KONKRETNIE DZIAŁANIACH UCZESTNICZYŁ ROZMÓWCĄ

BLOK I

UWAGI DLA MODERATORA

Element narracji, któremu służyć ma odpowiedź udzielona przez rozmówców:

„JEŚLI będziemy kształcić wybranych przedstawicieli administracji publicznej/organizacji pozarządowych na Ukrainie w zakresie funkcjonowania dobrych praktyk w Polsce (dot. prowadzenia polityki rozwoju regionalnego oraz realizacji zasady dobrego rządzenia), biorąc pod uwagę:”

Celem niniejszego bloku jest udzielenie odpowiedzi w zakresie

1.1 właściwego doboru przykładów dobrych praktyk

Celem tego elementu badania będzie dokonanie oceny trafności i sposobu doboru praktyk realizowanych w Polsce pod kątem możliwości ich zastosowania na Ukrainie.

1.2 właściwego doboru i rekrutacji uczestników

Celem tego pakietu jest weryfikacja procesu doboru i rekrutacji uczestników pod kątem możliwości wykorzystania przez nich dobrych praktyk na Ukrainie.

1.3 zapewnienie właściwych narzędzi edukacji i wysokiej jakości materiałów dydaktycznych

Celem tego zadania jest dokonanie oceny zarówno doboru właściwych narzędzi (szkolenia, wizyty studyjne, warsztaty, konferencje, publikacje), jak również samych materiałów dydaktycznych (w tym prezentacje, scenariusze warsztatów...) oraz kompetencji trenerów/szkoleniowców/animatorów

1. Czy Pan/i zdaniem zakres działań w projekcie odpowiadał potrzebom uczestników?

Moderator: Dopytać się (w kontekście działań prowadzonych przez rozmówcę):

- *Czy zakres i tematyka działań poprzedzona była diagnozą potrzeb na Ukrainie?*
- *Czy przy definiowaniu zakresu działań były brane pod uwagę jakieś konkretne ukraińskie dokumenty strategiczne?*
- *Czy, a jeżeli tak, to w jaki sposób kształt i zakres działań uwzględniał specyfikę kulturową beneficjentów ukraińskich?*
- *Jakie narzędzia stosowane w projekcie stanowiły dla uczestników przykład nowoczesnych technologii i/lub rozwiązań alternatywnych do dotąd wykorzystywanych? Uprzejmie proszę podać przykłady*
- *Czy posiada Pani/Pan informacje nt podobnych projektów realizowanych przez innych donatorów?*

2. Czy rekrutacja uczestników umożliwiła stworzenie spójnej grupy pozwalającej na właściwą organizację Pan/i zajęć?

Moderator: Należy dopytać:

- *Czy z perspektywy czasu wybór kandydatów był trafny, czy przy ponownej realizacji projektu powinno się przeprowadzić rekrutację w inny sposób, jaki ?*

3. Czy forma działań, które Pan/i realizował/a odpowiadała potrzebom uczestników?

Moderator: Należy dopytać

- a. *Które narzędzia okazały się najmniej efektywne i skuteczne, a które najbardziej i dlaczego?*

- b. Czy uczestnicy formułowali jakieś opinie nt materiałów dydaktycznych?

BLOK II

UWAGI DLA MODERATORA

Element narracji, któremu służyć ma odpowiedź udzielona przez rozmówców:

„TO przyczynimy się do wzrostu wiedzy i świadomości przedstawicieli administracji publicznej/organizacji pozarządowych, tworząc grupę liderów lokalnych zdolnych do wprowadzania zmian na swoim terytorium”

Cele niniejszego bloku jest zdobycie informacji dot.:

3.1. Podniesienia kompetencji (wiedza i umiejętności) i właściwe „oprzyrządowanie” liderów

Celem tego elementu badania jest udzielenie odpowiedzi, czy zrealizowane projekty przyczyniły się do podniesienia kompetencji (wiedza i umiejętności) wśród uczestników oraz zmiany sposobu ich myślenia.

3.2. Zainspirowania liderów lokalnych do wprowadzania nowych rozwiązań

Na tym etapie badania staramy się zweryfikować w jakim stopniu udało się zainspirować uczestników szkoleń/wizyt studyjnych do wprowadzania zmian ten aspekt realizacji projektów.

3.3. Oceny otoczenia

Celem tego działania jest identyfikacja kluczowych czynników, które mogły mieć wpływ na uruchomienie oczekiwanego mechanizmu zmiany wśród uczestników projektu, czyli zmiany sposobu myślenia, a w konsekwencji działania.

9. Czy/ w jakim stopniu zostały osiągnięte cele i wykonane zadania (średnioterminowe i długoterminowe) określone w projektach?

Moderator: Należy dopytać:

Osiągnięcie których z celów było najbardziej problematyczne i dlaczego?

17. Czy jeżeli tak to w jaki sposób podejmowane działania przyczyniły się do zmian w postawach lub działaniach beneficjentów?

Moderator: Należy dopytać:

- Czy wystąpiły jakieś niekorzystne efekty zewnętrzne związane z realizacją projektów?

18. Czy sposób realizacji projektów uwzględniał zmieniającą się sytuację społeczno-gospodarczo-polityczną na Ukrainie i w Polsce?

Moderator: Należy dopytać:

- Czy, a jeżeli tak to w jaki sposób realizacja wspólnie przez Polskę i Ukrainę turnieju Euro 2012 wpłynęła na skuteczność realizacji projektów polskiej pomocy rozwojowej?

BLOK III

UWAGI DLA MODERATORA

Element narracji, któremu służyć ma odpowiedź udzielona przez rozmówców:

I DZIĘKI TEMU dokonamy transferu dobrych praktyk, a tym samym podniesienia jakości w zakresie prowadzenia polityki rozwoju regionalnego oraz realizacji zasady dobrego rządzenia na Ukrainie

4.1. Wprowadzanie zmian przez liderów lokalnych

Celem tego elementu badania jest dokonanie oceny stopnia w jakim działania projektu wpłynęły na faktyczne działania uczestników.

4.2. Tworzenie struktur i sieci współpracy zainspirowanych praktykami polskimi oraz nowych rozwiązań

Celem tego etapu realizacji wywiadu będzie zebranie informacji dot. trwałych struktur (organizacyjnych, zmian w funkcjonowaniu organizacji uczestników, nieformalnych sieci współpracy) mających swoje źródło w działaniach podejmowanych w projekcie.

4.3. Tworzenie wizerunku Polski jako kraju otwartego i postępowego

Istotnym wymiarem realizacji projektu jest budowa korzystnego wizerunku Polski jako kraju otwartego i postępowego. Na tym etapie realizacji wywiadu będziemy chcieli uzyskać informacje w tym zakresie.

19. Jakie działania projektowe i dlaczego sprzyjały umacnianiu pozytywnego wizerunku Polski jako donatora współpracy rozwojowej?

Moderator. Należy dopytać:

- Czy Pana/Pani zdaniem realizacja projektu przyczyniała się do przełamania stereotypów i uprzedzeń wpływających na rozwój? Proszę podać ewentualne przykłady.
- Jakie działania miały największy efekt w tym zakresie

20. Czy problematyka praw człowieka była brana pod uwagę lub była celem części działań realizowanych w ramach projektu?

Moderator – uwaga metodologiczna:

*Prawa człowieka stanowią istotny element wywiadu i całego badania. Włączenie problematyki praw człowieka do głównego nurtu pomocy rozwojowej (jak wynika z oczekiwań zamawiającego) opiera się na przekonaniu, że prawa człowieka i rozwój są ze sobą ściśle powiązane i nawzajem się wzmacniają. Problematyka praw człowieka (w szczególności w aspekcie równości szans) była jednym z elementów wniosku aplikacyjnego. Na tym etapie realizacji wywiadu należy zebrać informacje na ten temat. **W szczególności należy dopytać:***

- W jaki sposób projekt dotykał/realizował kwestie związane ze wzmacnianiem praw człowiek?
- W jaki sposób realizowana była w ramach projektu zasada równości szans?
- Z perspektywy czasu jakie inne działania w kontekście wzmacniania poszanowania praw człowiek można by było zrealizować w projekcie?

21. Jakie inne rozwiązania/informacje mogłyby Pana/Pani zdaniem być użyteczne w kontekście realizacji przyszłych projektów z zakresu pomocy rozwojowej? Jakich możliwości działań brakowało w dotychczas realizowanych projektach?

PODZĘKOWANIE:

W imieniu całego zespołu badawczego, jak i Ministerstwa Spraw Zagranicznych bardzo dziękuję za poświęcenie swojego czasu i udzielenie nam wielu cennych informacji.